

HUMANITARNA UTRKA

Sveučilište u Zagrebu na svjetski popularnoj utrci Wings for Life World Run

STR. 22

PRESTIŽNA LJESTVICA
TIMES HIGHER
EDUCATION (THE)

Sveučilište u Splitu među najboljima je u svijetu

STR. 6

TOM DUBRAVEC/CROPIX

god XV.
broj 175.
27. svibnja 2024.
www.unist.hr
www.unizg.hr

universitas

hrvatske sveučilišne novine

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

Svečano otvorena izložba 'Šangaj - grad budućnosti'

STR. 2

JAKOV PRKIĆ/CROPIX

FILIP LESIĆ,
GABRIJELA MATIĆ
i ANA BOSNIĆ

Najbolji studenti Ekonomskog fakulteta u Splitu

STR. 5

DIGITALVIZIJA

SPORTSKI SPEKTAKL
U CENTRU SPLITA

Na 22. regati Sveti Duje vesla ukrstila 22 osmerca

STR. 14

SUZG/SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

Predstavljanje Umjetničkoga kalendara UniART

STR. 24

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

Svečano otvorena izložba 'Šangaj - grad budućnosti'

U organizaciji su sudjelovali i Veleposlanstvo NR Kine, HTZ u suradnji s Gradskom upravom za kulturu i turizam u Šangaju, Agencijom za kulturu u Šangaju, IP Shanghai, Konfucijevim institutom Sveučilišta u Zagrebu i Kinesko-hrvatskom udrugom za kulturu i ekonomsku suradnju

PİSE **SUZG**
SNIMIO **BRANKO NAB**

U predvorju svečane dvorane Sveučilišta u Zagrebu održana je izložba *Šangaj - grad budućnosti*.

Riječ je o izložbi koja donosi šezdesetak fotografija prikazanih na velikim panelima koje govore o Šangaju kao gradu budućnosti. Izložba donosi uvid u transformaciju Šangaja kao globalnoga lidera u urbanom razvoju, tehnologiji i kulturi s posebnim fokusom na izvrsnost u područjima kao što su tehnologija pametnih gradova, održivo urbano planiranje i kulturna integracija. Izložba se ostvaruje u okviru suradnje između Zagreba i Šangaja kao dvaju prijateljskih gradova, a prethodila joj je izložba koju je Hrvatska turistička zajednica organizirala u Šangaju u travnju 2024.

Izložbu su otvorili **rektor Sveučilišta u Zagrebu Stjepan Lakušić** i **zamjenica gradonačelnika Šangaja gospođa Liu Duo** u nazočnosti visokih uzvanika i suradnika te predstavnika akademske zajednice.

U ime organizatora izložbe nazočnima su se obratili zamjenik glavnoga ravnatelja Gradske uprave za kulturu i turizam u Šangaju **Jin Lei** i prorektor za međunarodnu i

Stjepan Lakušić, rektor Sveučilišta u Zagrebu, i zamjenica gradonačelnika Šangaja gospođa Liu Duo u nazočnosti visokih uzvanika i suradnika otvaraju izložbu

međuinstitucijsku suradnju Sveučilišta u Zagrebu **prof. Jurica Pavičić**.

Izrazivši zahvalnost svima koji su pridonijeli dobrim odnosima između dvaju gradova i visokoobrazovnih institucija u dvjema državama, zamjenik glavnoga ravnatelja Gradske uprave za kulturu i turizam u Šangaju **Jin Lei** istaknuo je da su Šangaj i Zagreb gradovi prijatelji već 44 godine.

- Ovaj trajni odnos odražava duboke veze i međusobno poštovanje između naših dvaju gradova. Tijekom desetljeća mnogo smo naučili jedni od drugih, a današnja izložba još je jedan korak na tom trajnom putu suradnje i razmjene - rekao je Jin Lei. Također, posebno je naglasio dobru suradnju na svim razinama u području kulture, znanosti i tehnologije, obrazovanja, turizma i trgovine te izrazio nadu kako će se međusobni od-

nosi i dalje razvijati u sljedećem razdoblju.

Istaknuvši kako Sveučilište u Zagrebu i ugledne institucije u Narodnoj Republici Kini surađuju već dugi niz godina, što je vidljivo i u značajnom broju ugovora te bogatoj mobilnosti, prorektor Pavičić posebno je istaknuo Konfucijev institut Sveučilišta u Zagrebu koji djeluje kao obrazovni sveučilišni centar za kineski jezik, kulturu i poslovanje.

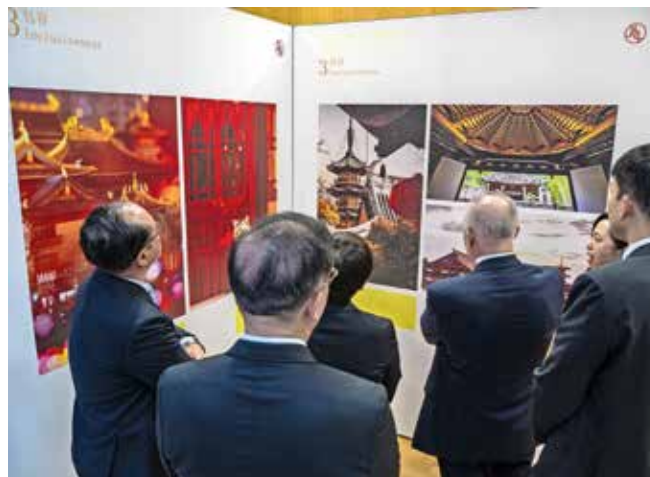
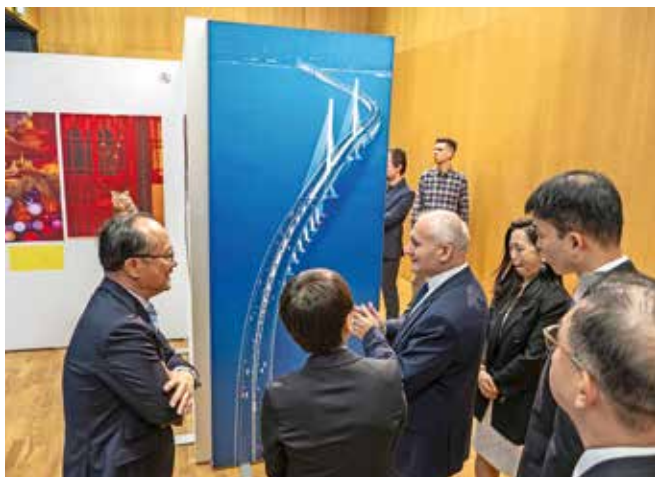
Rekavši da se izložba *Šangaj - grad budućnosti* organizira kako bi predstavnici dvaju gradova i Sveučilišta razmijenili međusobna iskustva, posebice u području razvoja sveučilišnih kampusa u sklopu koncepta sveučilišta budućnosti, prorektor je poručio:

- Ova izložba nije samo prilika da pogledamo postignuća Šangaja, već i poziv na uključivanje u smisleni dijalog o budućnosti naših urbanih

“

Dok razvijamo naš sveučilišni kampus Borongaj, gledamo na moderne kampuse u Šangaju kao na mjesta inspiracije. Šangajska sveučilišta uspješno su integrirala vrhunsku tehnologiju i održive prakse, stvarajući okruženja koja potiču učenje, kreativnost i inovacije. Njihova iskustva dragocjena su nam u procesu razvoja našega kampusa koji će zadovoljiti potrebe budućnosti - istaknuo je prorektor.

sredina. Dok razvijamo naš sveučilišni kampus Borongaj, gledamo na moderne kampuse u Šangaju kao na mjesta inspiracije. Šangajska sveučilišta uspješno su integrirala vrhunsku tehnologiju i održive prakse, stvarajući okruženja koja potiču učenje, kreativnost i inovacije. Njihova iskustva dragocjena su nam u procesu razvoja našega kampusa koji će zadovoljiti potrebe budućnosti - istaknuo je prorektor.

OSMI SIMPOZIJ STUDENATA DOKTORSKIH STUDIJA PMF-a

Sinergija između akademije i industrije

Predstavljeno je 106 izlaganja, od toga 55 usmenih i 51 postersko izlaganje doktoranada zagrebačkog PMF-a

PİSE **MATE KRAJINA**

Osmi po redu Simpozij studenata doktorskih studija Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održan je u zgradama Fizičkog te Kemijskog odsjeka.

Predstavljeno je 106 izlaganja, od toga 55 usmenih i 51 postersko izlaganje doktoranada zagrebačkog PMF-a, jednog od najvećih i najznačajnijih fakulteta u Hrvatskoj. Na simpoziju su sudjelovali i doktorandi sa 17 drugih doktorskih studija iz Hrvatske, Slovenije, Bosne i Hercegovine, Srbije i Kosova. Uz doktorande, predavanja su održali i dr. sc. Ivan Güttler, glavni ravnatelj DHMZ-a, prof. dr. sc. Ana Sunčana Smith iz Zavoda za fizikalnu kemiju Instituta "Ruder Bošković" te doc. dr. sc. Damjan Pelc s Fizičkog odsjeka Prirodoslovno-matematičkog fakulteta. Osim predavanja, za sudionike su održane dvije radionice koje su vodili dr. sc. Andrija Štajduhar s Medicinskog fakulteta u Zagrebu te dr. sc. Jelena Godrić iz Zavoda za istraživanje mora i okoliša Instituta "Ruder Bošković".

Novost ove godine je i panel-diskusija na temu "Sinergija između akademije i industrije" u kojoj su panelisti (dr. sc. Andelo Beletić, dr. sc. Dajana Barišić, Martina Manenica, mag. chem. i dr. sc. Leonardo Pierobon) govorili o svom iskustvu prelaska iz akademije u industriju. Sudionici su sudjelovali u panel-diskusiji postavljajući brojna pitanja. Najviše se raspravljalo o vještinama koje su potrebne za prelazak iz akademije u industriju, a panelisti su sudionike savetovali da razvi-

jaju komunikacijske i prezentacijske vještine. Također, dotaknuli su se i važnosti otvaranja LinkedIn profila istvaranja "networking" mreže. Naglasili su važnost suradnje između akademije i industrije kako bi istraživanja bila što aktualnija i značajnija. Tijekom simpozija priliku za predstavljanje imale su i udruge Penkala, Mladi istraživači te Udruga OUI. Također, Deni Nukić, mag. phys., predstavio je Nucleus - startup program koji otkriva probleme industrije, predlaže potencijalna rješenja na temelju inovativnih tehnologija i formira interdisciplinarne timove koji validiraju ideje i testiraju njihov poslovni potencijal. Na simpoziju su dodijeljene tri nagrade za najbolja usmena izlaganja koje su dobili doktorandi:

- Nika Atelšek Hozjan (Fakultet za kemiju i kemijsku tehnologiju Sveučilišta u Mariboru)

- Nadia Dunato Pejnović (Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu)

- Josip Peco (Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu)

Također, dodijeljene su i tri nagrade za najbolja posterska izlaganja koje su dobili doktorandi:

- Marko Sinčić (Rudarsko-geološko-naftni fakultet, Sveučilište u Zagrebu)

- Valerije Makarun (Rudarsko-geološko-naftni fakultet, Sveučilište u Zagrebu)

- Nikola Balić (Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu)

Osim toga, nagrađena su i četiri najaktivnija sudionika koji su točno odgovorili na pitanja postavljena na Instagram profilu simpozija.

NA SVEUČILIŠTU U SPLITU ODRŽAN INTERDISCIPLINARNI STUDENTSKI KONGRES ZNANOSTI I SPORTA

ST-CongreSS okupio 400 sudionika iz Hrvatske i zemalja Alijanse SEA-EU

Značajan događaj uspješno je organiziran uz zajedničke napore tima SEA-EU, Odjela za međunarodnu suradnju, UniSporta te Medicinskog, Kineziološkog i Ekonomskog fakulteta, pod koordinacijom prorektora Zorana Đogaša

Pišu **ANA ČOŠIĆ**
GORDANA DUJMOVIĆ

Uozračju proslave blagdana sv. Dujma, zaštitnika grada Splita, kao i proslave 50. obljetnice osnutka Sveučilišta u Splitu, na Sveučilištu u Splitu je od 8. do 10. svibnja održan interdisciplinarni studentski kongres znanosti i sporta pod nazivom ST-CongreSS. Događaj je u tri dana okupio gotovo 400 sudionika i predavača iz cijele Hrvatske, ali i osam zemalja Alijanse SEA-EU.

Kongres je tijekom svečane ceremonije otvaranja Rektorске konferencije o plavoj ekonomiji pozdravio rektor Sveučilišta u Splitu **Dragan Ljutić**, a prigodnu riječ imali su župan **Blaženko Boban** i predsjednik HGK-a Split **Joze Tomaš**. Nazočni su bili i članovi Rektorskog zbora, kao i predstavnici nekoliko UniAdriion sveučilišta te brojni nastavnici i studenti Sveučilišta u Splitu, uz suorganizatora prof. **Vinka Muštru**, dekanu Ekonomskog fakulteta te predsjednika organizacijskog odbora prorektora prof. **Zorana Đogaša**.

Proslavu su uveličali i pozvani predavači: **Ivica Trumbić**, stručnjak za upravljanje obalnim i morskim okolišem, **Berengere Prince B.C.**, voditeljica programa za održiv razvoj pri Svjetskoj banci, te prof. dr. sc. **Tomislav Josip Mlinarić**, prorektor za inovacije, transfer tehnologije i suradnju s gospodarstvom Sveučilišta u Zagrebu.

Na kraju prvog dijela programa prof. **Sladana Pavlinović Mršić** predstavila je združeni diplomski studij alijanse SEA-EU iz područja održivog upravljanja organizacijama koji je nastao u okviru Erasmus Mundus projekta "Turquoooise". U sklopu kongresa održan je i panel stručnjaka Opservatorija za održivu plavu ekonomiju alijanse SEA-EU pod nazivom "Challenges and Perspectives of the Blue Economy in Croatia" koji je moderirala prof. **Eli Marušić** s Pomorskog fakulteta u suradnji sa studenticom na

Dragan Ljutić

Blaženko Boban

Joze Tomaš

Erasmus razmjeni **Jessie Schroder** s Ekonomskog fakulteta u Splitu. Prof. **Sladana Pavlinović Mršić** (Ekonomski fakultet) predstavila je različite aktivnosti plave ekonomije, dok je prof. **Daniela Garbin Praničević** rekla više informacija o sustavima upravljanja plavom ekonomijom. Prof. **Frano Matić** (Sve-

učilišni odjel za studije mora) prezentirao je SWOT analizu održivih strategija obalnog područja, a prof. **Gorana Jelić Mrčelić** (Pomorski fakultet) govorila je o stanju živih morskih resursa u Hrvatskoj. Mapiranje dionika plave ekonomije dalmatinske regije napravljeno u okviru projekta "OTIMEDT" iznio je **Petar Roje** (Rektorat, Odjel za znanost i inovacije), a doprinos je dala i prof. **Marija Boban** (Pravni fakultet) koja je govorila o mogućnostima iskorištavanja potencijala umjetne inteligencije (AI) u plavoj ekonomiji.

Održana je i zanimljiva sesija studentskih prezentacija "Research Challenges and Perspectives in the Blue Economy" koju je moderirala prof. **Filipa Marušić** s Ekonomskog fakulteta, na kojoj su se predstavili studenti: **Krešimir Franić** (Sveučilišni odjel za studije

je mora), **Iva Tadić** (Sveučilišni odjel za studije mora), **Bepo Goić** (Ekonomski fakultet), **Wiktor Walczak** (Erasmus student na razmjeni na Ekonomskom fakultetu).

Zdravi život

Drugi dan kongresa posvećen zdravom načinu života, s posebnim osvrtom na medicinu i sport, održan je na Medicinskom fakultetu i – Bačvicama. U punom amfiteatru okupilo se gotovo 300 domaćih studenata, studenata iz susjedne BiH te studenata sa svih 9 SEA-EU partnerskih sveučilišta koji su u Split stigli na SEA-EU sportski događaj koji se u održavao 9. i 10. svibnja. Nakon pozdravnih riječi dekana Medicinskog fakulteta **Ante Tonkića** te prorektora **Zorana Đogaša**, uslijedio je nekoliko predavanja istaknutih znanstvenika: **Emily Wiley**

(Fulbright scholar na Medicinskom fakultetu), **Ivane Kolčić** (MF), te **Tonija Modrića** (KIF).

Kratkom prezentacijom tradicionalne sportske igre predstavilo se i svako sveučilište SEA-EU. U nastavku je održana sesija pod nazivom "Healthy Sleep for a Healthy Life" u okviru koje su prezentirali predavači prof. **Zoran Đogaš**, prof. **Renata Pecotić**, dr. sc. **Linda Lušić Kalcina**, prof. **Maja Valić** te dr. sc. **Ivana Pavlinac Dodig**.

Zanimljivom kombinacijom znanstvenih prezentacija i aktivnih pauza za koje se pobrinula studentica Kineziološkog fakulteta **Antea Šipalo**, te 10-minutnog "power napa", stvorila se jedinstvena atmosfera u auditoriju i postigao učinak zajedništva u učenju.

Popodnevni dio bio je rezerviran za studentske prezentacije prijavljenih radova koje su odabrale prof. **Ana Maru-**

“
Rektorsku konferenciju o plavoj ekonomiji sufinanciralo je Ministarstvo znanosti i obrazovanja, a održala se na Ekonomskom fakultetu u Splitu

“
Održana je i zanimljiva sesija studentskih prezentacija "Research Challenges and Perspectives in the Blue Economy" koju je moderirala prof. **Filipa Marušić** s Ekonomskog fakulteta

šić i prof. **Katarina Vukojević** s MF-a te prodekan **Goran Kuvačić** s KIF-a, a u okviru kojih je usmenim izlaganjem svoje rezultate prezentiralo 17 studenata MEFST-a i KIF-a, uz dvije studentice s Malte. Program je završio "poster walkom" gdje je bilo izloženo ukupno 25 postera te radionicom temeljnih vještina spašavanja života kako to i priliči domaćinima medicinarima.

Paralelno, popodnevni dio SEA-EU sportskog događaja obilježila je nordijska šetnja od Medicinskog fakulteta do Bačvica koju su vodili prof. **Ante Burger** (Sveučilišni odjel zdravstvenih studija) i prof. **Petra Rajković-Vuletić** (Kineziološki fakultet) gdje su se studenti Alijanse revijalno okušali u piciginu i drugim tradicionalnim sportskim igrama. Pravila picigina stranim studentima i nastavnicima objasnio je prof. **Hrvoje Karninčić** (Kineziološki fakultet) uz pomoć drugih članova udruge "Picigin Bačvice".

Sportski i humanitarni događaj

Treći dan kongresa u potpunosti je bio fokusiran na SEA-EU sportski i humanitarni događaj koji se održao na sportskim terenima ispred Spinat inkubatora, a sudjelovalo je više od 100 studenata iz Algarvea, Bresta, Bode, Cadiza, Gdalska, Kiela, Malte, Napulja i Splita. Igrale su se igre granicara, vučenje konopa, skakanje u vrećama, a sudionici su se okušali i u intelektualnom nadmetanju kroz sportski kviz koji je vodio prof. **Šime Veršić**, prodekan za nastavu i studente Kineziološkog fakulteta. Ukupnu ekipnu pobjedu odnio je domaćin, Sveučilište u Splitu, dok je ekipa Sveučilišta u Cádiz u drugome mjestu, a sveučilište NORD na trećem. Događaj je okrunjen humanitarnim djelom: Sveučilište u Splitu u suradnji s lokalnom zajednicom i posredovanjem parasportaša **Svena Maretića** donirat će posebna električna kolica mladoj sportašici s uznapredovalom multiplom sklerozom **Kristini Zrinski Kožul**.

PROSLAVLJEN DAN PREHRAMBENO-BIOTEHNOLOŠKOG
FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Potrebna što skorija cjelovita obnova

Slavljenička institucija među pet je najstarijih sastavnica Sveučilišta, a svoj je dan obilježila točno stoljeće nakon što je na tadašnjoj Visokoj veterinarskoj školi održano prvo predavanje iz anatomije, prof. Jaroslava Sakara

PİŠE I SNIMIO **BRANKO NAĐ**

Podjelom priznanja i zahvalnica najuspješnijim studentima, profesorima, ali i partnerima iz gospodarstva svečano je obilježen Dan Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Obnašateljica dužnosti dekanice PBF-a prof. **Branka Levaj** podsjetila je kako je 26. travnja 1956. godine, dakle na današnji datum, odlukom Sabora iz tadašnjeg Tehničkog fakulteta izdvojen Kemijsko-prehrambeno-rudarski fakultet, čime je počela zajednička povijest današnjeg PBF-a i RGNF-a, s kojim i danas dijele zgradu. Taj se datum uzimao kao datum početka studija prehrambene tehnologije, a zapravo i biotehnologije.

Već 1960. godine iz tog se fakulteta izdvojio Rudarski odsjek, a ostali odsjeci ostali su unutar drugog fakulteta s imenom Tehnološki fakultet. Prehrambeno-tehnološki odsjek tada se preimenovala u Biotehnološki odjel. Sedamdesete su bile godine kada su se fakultetski odjeli udruživali s gospodarskim subjektima u tzv. OOUR-e. Tako se i spomenuti Biotehnološki odjel udružio s nekoliko poduzeća u OOUR Prehrambeno-tehnološki institut. I onda je 1979. godine odlučeno da se u cijelosti izdvoji iz Tehnološkog fakulteta, tj. da se osamostali, a da se Biotehnološki odjel reorganizira u Prehrambeno-biotehnološki fakultet. Čime počinje priča i povijest današ-

njeg Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta koji slavi 45. obljetnicu uspješna rada. Radi se o fakultetu koji je vodeći u Hrvatskoj, ali i okruženju, u području prehrambene tehnologije, a to dokazuju njihovi rezultati i brojne međunarodne suradnje, poručio je **Stjepan Lakušić**, rektor Sveučilišta u Zagrebu, pridruživši se brojnim čestitarima na Danu PBF-a:

- Uloga je fakulteta prenijeti znanje mladima, kreatorima naše budućnosti, a to PBF radi tako da im daje najbolje alate u njihove ruke. Vještine i kompetencije koje stječu u klupama vašeg fakulteta, čime će realizirati svoje potencijale na najbolji način. I mi-

slim da se možemo svi složiti kako bez visokog obrazovanja nema naše budućnosti. Danas se na PBF-u izvodi nastava kroz tri prijediplomska i pet diplomskih studija. Šest od njih nedavno je revidirano i po tim programima nastava je počela prošle godine. Ukupna upisna brojka je već dva desetljeća oko 180 studenata, a godišnje diplomski studij završava njih 150-ak studenata. I uglavnom svi koji završe prijediplomski studij nastavljaju na diplomskom.

Dan Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta čestitao je i zagrebački gradonačelnik **Tomislav Tomašević**, zahvalivši upravi i profesorima PBF-a na brojnim uspješnim suradnjama koje su dosad realizirane. Najveći iskorak, rekao je Tomašević, napravljen je u području osmišljavanja zdravijih i nutritivnijih jelovnika u zagrebačkim vrtićima i osnovnim školama, što ne bi bilo moguće bez pomoći akademske zajednice. Odnosno, u tome slučaju konkretno stručnjaka s PBF-a koji su svojim znanjem, iskustvom i ekspertizom doprinijeli da se djeca i mladi kvalitetno hrane. Što je itekako važno u svjetlu novih istraživanja prema kojima svako treće dijete u Hrvatskoj ima problema s prekomjernom tjelesnom masom i debljinom.

Osvrnuvši se na proteklih godina dana u životu PBF-a, o.d. dekanice Branka Levaj naročito je naglasila sve veći interes i odlazak studenata na stručnu praksu. Naime, u jednoj ranijoj reviziji na diplomskom studiju Prehrambeno inženjerstvo, u skladu sa stavovima fakulteta i tadašnjim studentskim prijedlozima, uvedena je obvezna stručna praksa koja inače nije bila sastavni dio novih bolonjskih diplomskih studij-

skih programa. Definirana je procedura i dokumentacija (na hrvatskom i engleskom), imenovano je Povjerenstvo za stručnu praksu (2022.) i počeli su se potpisivati sporazumi o suradnji s tvrtkama, institucijama, obrtima i OPG-ovima u svrhu pohađanja stručne prakse. Pa je tako samo u protekle dvije godine sklopljeno više sporazuma nego u prijašnjih četiri, pet godina.

Dekanica Levaj upozorila je i da zgradi PBF-a treba što skorija cjelovita obnova:

- Nažalost, u vrijeme prijava projekata za obnovu zgrada od posljedica potresa kod nas na faksu nije bilo uvjeta, raspoloženja, spremnosti i odlučnosti da se krene u smjeru cjelovite obnove. Lažno smo se tješili da je zgrada sve to dobro preživjela, a zapravo smo bili svjesni da to nije pravi razlog odustajanja od cjelovite obnove. To je bilo samozavaravanje jer svaka veća oluja potvrđuje nam i govori da smo pogriješili. A čak i sada, nedavno, 14. travnja, bez oluje i vjetrova, srušile su se dvije kamene fasadne ploče s petog kata i pale na parking. Srećom, u nedjelju kad tu nije bilo ni auta ni prolaznika. Stoga sam sigurna da je ovo okidač i da sada više nema premisslanja, nego samo traženja načina kako ovu jednu zgradu, i u smislu kulturnog dobra i smislu mjesta našeg rada, cjelovito obnoviti i ponovno joj vratiti sjaj i nekadašnju funkcionalnost - zaključila je Levaj. Nakon nekoliko glazbenih numera koje je izveo Pjevački zbor PBF-a, uslijedila je podjela spomenutih priznanja, nagrada i zahvalnica, a na domjenku koji je uslijedio glavna je zvijezda bila rođendanska torta Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

DAN EDUKACIJSKO-REHABILITACIJSKOG
FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Nagrađeni studenti i djelatnici

Svečanom sjednicom predsjedali su dekan fakulteta izv. prof. Ante Bilić Prčić, prodekanica za znanost doc. Tihana Novak, prodekan za nastavu i studente izv. prof. Luka Bonetti i prodekan za poslovanje doc. Damir Miholić

Svečana sjednica u povodu Dana Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, odnosno 62. obljetnice postojanja, održana je u dvorani Fakulteta prometnih znanosti (objekt 69) na Znanstveno-učilišnom kampusu "Borongaj".

Kroz program svečane sjednice uzvanike je vodila dr. sc. **Dora Knežević**, a glazbena intermezza izvela je studentska klapa SORELO.

Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu kroz svoju povijest nekoliko je puta mijenjao svoj naziv i status. Odlukom Sabora Narodne Republike Hrvatske od 10. srpnja 1962. godine osnovana je Visoka defektološka škola. U svibnju 1965. godine ona postaje sastavnicom Zagrebačkog sveučilišta. Godine 1973. Visoka defektološka škola mijenja svoj naziv u Fakultet za defektologiju, koji 14. travnja 1998. godine mijenja svoj naziv u Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet. Od 2007. godine Fakultet je smješten na lokaciji u kampusu Borongaj.

Svečanom sjednicom predsjedali su dekan fakulteta izv. prof. **Ante Bilić Prčić**, prodekanica za znanost doc. **Tihana Novak**, prodekan za nastavu i studente izv. prof. **Luka Bonetti** i prodekan za poslovanje doc. **Damir Miholić**.

Svečanost sjednice su, među ostalim, nazočili i održali zdravne govore: Dijana Mandić, ravnateljica Uprave za visoko obrazovanje Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske; Margareta Mađerić, državna tajnica u Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike Republike

Hrvatske; Luka Juroš, pročelnik Gradskog ureda za obrazovanje, sport i mlade Grada Zagreba; Jadranka Žarković, savjetnica za odgoj i obrazovanje predsjednika Republike te rektor Sveučilišta u Zagrebu Stjepan Lakušić. Dekan ERF-a Ante Bilić Prčić podnio je izvješće o radu Fakulteta u ak. godini 2022./2023. i naglasio je aktualne i buduće odrednice djelovanja svoje institucije. ERF se kreće, rekao je dekan, kroz viziju i misiju visokoškolske institucije koja ustrojava i izvodi sveučilišne studijske programe logopedije, edukacijske rehabilitacije i socijalne pedagogije te razvija znanstvenoistraživački i stručni rad u tim područjima. Tradicionalno, dodijeljene su nagrade studentima, suradnim ustanovama i pojedincima te djelatnicima Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta.

Program svečane sjednice završen je izvođenjem akademske himne "Gaudeamus igitur".

ANA BOSNIĆ, GABRIJELA MATIĆ I FILIP LESIĆ
NAJBOLJI STUDENTI EKONOMSKOG
FAKULTETA U SPLITU

U okruženju smo koje potiče kreativnost, inicijativu i poslovnu intuiciju

Spoj strasti i praktičnosti idealan je, a svakim danom provedenim u ovom dinamičnom okruženju, sve više sam uvjerena da sam donijela pravu odluku. Naš fakultet potiče kreativnost, inicijativu i poslovnu intuiciju - ističe Gabrijela

PIŠE **MILA PULJIZ LISTEŠ**

Ana Bosnić, Gabrijela Matić i Filip Lesić, studenti su Ekonomskog fakulteta u Splitu, a zahvaljujući svojem radu i zalaganju, spadaju među najbolje studente fakulteta. Ana je studentica treće godine poslovne ekonomije, smjer marketing, Gabrijela je studentica druge godine sveučilišnoga diplomskog studija Turizma i Hotelijerstva, dok je Filip apsolvant diplomskog studija Poslovne ekonomije na smjeru Financijski menadžment.

- Oduvijek su me zanimale brojke, statistika, matematika i financije te sam već s 18 godina počeo ulagati u dionice, obveznice i kriptovalute. Nakon srednje škole sam htio više naučiti o svemu tome, odlučio sam upisati Ekonomski fakultet i nisam pogriješio - objasnio je Filip, dobitnik Dekanove nagrade za uspjeh na preddiplomskom studiju.

- Iako sam razmatrala studij jezika nakon jezične gimnazije, moja dugogodišnja želja za poduzetništvom prevladala je. Razmišljajući o budućnosti, shvatila sam da mi Ekonomski fakultet nudi priliku da spojim oba interesa: ostvarivanje svojih poduzetničkih ambicija i istovremeno nastavljajući razvijanje jezičnih vještina kroz putovanja i međunarodnu suradnju. Taj spoj strasti i praktičnosti učinio je Ekonomski fakultet idealnim izborom za mene, a svakim danom provedenim učeći i razvijajući se u ovom dinamičnom okruženju, sve više sam uvjerena da sam donijela pravu odluku. Očekuje vas okruženje koje potiče kreativnost, inicijativu i poslovnu intuiciju - mišljenja je Gabrijela.

- U četvrtom razredu gimnazije sam se raspitala o ekonomiji, posebice marketingu, i čula sam nekoliko priča o radu u marketinškim firmama i shvatila sam da je to ono čime se že-

lim baviti. S fakultetom sam preza-dovoljna, od načina rada, profesora, ostalih kolega i sada ne mogu zamisliti da studiram bilo što drugo. Potrebno je truda i učenja, ali smatram da je za moj uspjeh najviše zaslužna dobra organizacija, volja i disciplina. Kao i svima drugima, i meni se dogodi da ponekad nemam snage za učenje ili pisanje projekata, ali tada se sjetim da je to za moje dobro i da će mi kasnije biti puno lakše - dodala je Ana.

Erasmus iskustvo

Osim teorijske podloge, Ekonomski fakultet svojim studentima nudi i usavršavanje u praktičnom dijelu.

- Ja sam ove godine dva mjeseca obavljala praksu u SeekandHit-u (tech/marketing tvrtka) te sam radila u odjelu za performance marketing. Na praksi mi je bilo odlično, naučila sam dosta toga i obavljala zadatke koje u sklopu nastave na fakultetu nemamo priliku obavljati - kazala nam je Ana, a praksom je zadovoljna i Gabrijela.

- Imala sam priliku raditi u nekoliko različitih poduzeća, gdje sam stekla značajno iskustvo koje mi je olakšalo odabir buduće karijere. Fakultet aktivno podržava i organizaciju međunarodnih praksi, što s nestrpljenjem očekujem, posebice

“

Teško je reći što bi mi bio posao iz snova jer me zanima mnogo područja, pa bih se u budućnosti volio iskušati u brojnim poslovima - objasnio je Filip

Filip Lesić, Gabrijela Matić i Ana Bosnić
JAKOV PRKIĆ/CROPIX

nakon obogaćujućeg Erasmus semestra provedenog u Valenciji. Tamo sam, u multikulturalnom okruženju, znatno proširila svoja znanja i jezične vještine, koje sada koristim u svakodnevnom životu - kazala je Gabrijela, a s njom se složio i Filip, koji je također bio na Erasmusu u Madridu.

- Svim studentima koji su u mogućnosti bih preporučio odlazak na najmanje jednu Erasmus razmjenu tijekom studiranja, mislim da je to odlično iskustvo koje pruža mnogo benefita. Na taj način možete upoznati nove kulture, jezike, ljude, usporediti obrazovne sustave u inozemstvu i Hrvatskoj, a ne treba zaboraviti ni zabavni aspekt studentskih razmjena - podijelio je s nama.

Natjecanja i projekti

Osim odličnih akademskih rezultata, naši sugovornici aktivni su i na brojnim projektima, natjecanjima i aktivnostima.

- Posebno bih naglasila volontiranje u Studentskom poduzetničkom inkubatoru (SPI) koji djeluje u sklopu Ekonomskog fakulteta u Splitu. Moje iskustvo u SPI-ju odvelo me na prvi hackathon u Stuttgartu, gdje sam sa svojim timom osvojila prvo mjesto. Inspirirana tim uspjehom, nastavila sam sudjelovati na drugim hackathonima kao što su Hack4Split i Smart City Challenge, te na startup natjecanjima poput STupa-a, sve u organizaciji SPI-a, našeg fakulteta i njihovih partnera. Ovi projekti nisu samo osvojili prva mjesta, već su postali ključni dio mog akademskog i profesionalnog razvoja. Nadalje, kao član projektnog tima u udruzi Erasmus Student Network

(ESN), sudjelovala sam u kreiranju i provedbi kako sveučilišnih tako i europskih projekata. U timu ICE and Mobility unutar ESN-a, organizirala sam brojne događaje za Erasmus studente koji dolaze u Split. U okviru kolegija "Upravljanje manifestacijama", preuzela sam ulogu voditeljice za humanitarni događaj "Djeca za djecu", čiji je cilj bio prikupljanje sredstava za udrugu "Naša dica" - kazala je Gabrijela.

- Sudjelovao sam u CFA Research Challenge natjecanju 2022. godine u timu studenata pod mentorstvom profesorice Ane Rimac Smiljanić. To je globalno studentsko natjecanje u istraživanju dioničkog tržišta u kojem smo imali priliku surađivati s mentorom iz industrije. Studentima bih preporučio što veću uključenost u razne projekte i udruge tijekom fakultetskog obrazovanja - dodao je Filip.

Planovi nakon fakulteta

Pitali smo studente gdje se vide nakon fakulteta?

- S obzirom da je marketing područje koje me najviše zanima i koje me već i prije početka studija zainteresiralo, nakon fakulteta se vidim u marketinškom odjelu neke firme ili u agenciji za digitalni marketing. Htjela bih stalno napredovati u svojoj karijeri, educirati se i graditi kao osoba - kazala je Ana.

- Moja prvotna želja za spajanjem poduzetničkog duha s akademskom posvećenošću ostaje nepromijenjena. Sanjam o osnivanju poduzeća koje će ne samo uspješno poslovati, nego će također otvarati vrata mladim i ambicioznim talentima, pružajući im prilike za profesionalni razvoj i

“

Sanjam o osnivanju uspješnog poduzeća koje će otvarati vrata mladim i ambicioznim talentima - planira Gabrijela

“

S fakultetom sam preza-dovoljna, a u budućnosti se vidim u marketinškom odjelu neke firme ili agenciji za digitalni marketing - razmišlja Ana

osobni rast - dodala je Gabrijela.

- Kako sam položio sve ispite na fakultetu i ostalo mi je samo izlaganje diplomskog rada, zaposlen sam već više od godinu dana u Umjetničkoj organizaciji Produkciji Z. To je privatno lutkarsko kazalište za djecu u vlasništvu moga oca, Ive Lesića. Kako smo mi glazbena obitelj, a završio sam srednju glazbenu školu, već niz godina sudjelujem u produkciji i stvaranju predstava, a posljednjih godinu dana sam se uključio u svaki aspekt kazališta. Teško mi je reći što bi mi bio posao iz snova jer me zanima mnogo područja, tako da bih se u budućnosti volio iskušati u brojnim poslovima - objasnio je Filip.

SVEUČILIŠTE U SPLITU MEĐU NAJBOLJIMA JE U SVIJETU NA PRESTIŽNOJ LJESTVICI

REKTOR LJUTIĆ Borimo se, ovo je potvrda našeg rada

Sveučilište
u Splitu
JOŠKO PONOŠ/CROPIX

Splitsko sveučilište je uvršteno među 673 najbolja mlada sveučilišta u svijetu na najnovijoj ljestvici za 2024. godinu uglednog britanskog časopisa specijaliziranog za teme visokog obrazovanja Times Higher Education (THE)

PIŠE **MARIJANA CVRTILA**

Pola stoljeća mu je tek, a sad je uvršteno među 673 najbolja mlada sveučilišta u svijetu! Sveučilište u Splitu, a o njemu je riječ, na najnovijoj ljestvici za 2024. godinu uglednog britanskog časopisa specijaliziranog za teme visokog obrazovanja Times Higher Education (THE) jedino je hrvatsko mlado sveučilište koje se našlo na ovoj ljestvici, a smjestilo se u skupini sveučilišta od 351. do 400. mjesta.

Times Higher Education, podsjetimo, svake godine objavljuje i veliku ljestvicu najboljih svjetskih sveučilišta (World University Rankings), dok na ljestvici najboljih mladih sveučilišta (Young University Rankings) donosi poredak onih koji su osnovani prije 50 ili manje godina.

Prošle godine na toj se ljestvici nalazila i Rijeka, međutim, s obzirom na to da je njihovo sveučilište osnovano 1973. godine, više i ne mogu

Rektor Dragan Ljutić sudjelovati u rangiranju. Sveučilište u Splitu, podsjetimo, ove godine obilježava upravo 50. obljetnicu (utemeljeno 15. lipnja 1974. godine), a osim na ljestvici mladih sveučilišta, redovito se posljednjih godina pozicionira i na "velikoj" THE listi najboljih svjetskih sveučilišta. U Hrvatskoj je najveći broj sveučilišta (ako izuzmemo Zagreb i, gledano u povijesnom kontinuitetu,

uz određene prekide i Zadar) zapravo mlade pola stoljeća.

Najbolje mlado sveučilište na svijetu, prema THE poretku, jest Nanyang Technological University iz Singapura, a najbolje europsko je francuski Paris Science et Lettres - PSL Research University Paris. U našem okruženju najbolji je plasman ostvarila Slovenija, odnosno njihovo Sve-

učilište u Mariboru (samo godinu mlade od splitskog) koje je tek skupinu iznad Sveučilišta u Splitu (Mariborci su između 301. i 350. mjesta). Na listi je i drugo njihovo Sveučilište Primorska, koje se plasiralo u skupini svjetskih sveučilišta od 401. do 500. mjesta, jednako kao i srbijanski Univerzitet u Kragujevcu, jedini "predstavnik" te zemlje na ovoj ljestvici.

THE Young University Ranking, kako objašnjava, osim rangiranja 673 mlada sveučilišta, navodi i dodatnih 499 institucija iz visokog obrazovanja sa statusom "izvjestitelja", što znači da su dostavile podatke, ali nisu ispunile njihove kriterije prihvatljivosti za rangiranje. Jedno od njih je i Sveučilište u Mostaru, koje je kao jedino sveučilište iz Bosne i Hercegovine u THE vrednovanju, ali je završilo u kategoriji "izvjestitelja", bez plasmana.

Rektor Dragan Ljutić: 'Borimo se'

Listu najboljih mladih sveučilišta u svijetu THE "kroji" prema istim pokazateljima uspješnosti kao i veliku World University Rankings, ali su ponderi ponešto prilagođeni.

Ti su pokazatelji grupirani u pet područja: poučavanje (okruženje za učenje), istraživačko okruženje (volumen, prihod i ugled), kvaliteta istraživanja (citiranost, snaga istraživanja, izvrsnost

istraživanja i utjecaj istraživanja), međunarodna perspektiva (osoblje, studenti i istraživanje) te povezanost s industrijom (prihodi i patenti).

Splitsko je sveučilište najbolje ocijenjeno u području kvalitete istraživanja, a nešto slabije u istraživačkom okruženju. Opisujući Sveučilište u Splitu, iz THE navode kako ono broji oko 20 tisuća studenata, da na jednog nastavnika dolazi oko 15,7 studenata, ukupno je više studentica nego njihova kolega (58:42), dok je broj stranih studenata tek oko dva posto (na vodećem singapurskom Nanyangu, na primjer, te se brojke penju na čak 27 posto).

Rektor Sveučilišta u Splitu prof. dr. sc. **Dragan Ljutić** zadovoljan je što je Split i dalje ostao vidljiv u svjetskim okvirima i što je THE, jedna od najuglednijih svjetskih ljestvica, zadržala visoki rejting ovoga mladog sveučilišta.

- Borimo se, ovo je potvrda našeg rada. Posebno nam je drago što smo prepoznati po kvaliteti znanstvenih radova, njihovu broju po znanstvenicima i utjecaju naše znanosti na svjetsku znanost.

Postavili smo visoke kriterije. Recimo, da biste doktorirali na splitskom Medicinskom fakultetu, morate objaviti najmanje dva rada u svjetski uglednoj literaturi, čime već prolazite međunarodne recenzije - opisuje rektor Ljutić neke od aduta koji

“

Splitsko je sveučilište najbolje ocijenjeno u području kvalitete istraživanja, a nešto slabije u istraživačkom okruženju

svjedoče o visoko podignutoj ljestvici sastavnica Splitskog sveučilišta.

Sveučilište ima u planu poboljšavati kvalitetu i na drugim razinama, kaže, od objedinjavanja studija mora i mediteranske agronomije kako bi bili uspješniji i u području okoliša, jačanja studija na engleskom jeziku, privlačenja inozemnih studenata, a nada se i još boljem znanstveno-istraživačkom radu nakon pripojenja Instituta MedILS Sveučilištu.

“

Iz THE navode kako sveučilište broji oko 20 tisuća studenata, na jednog nastavnika dolazi 15,7 studenata, više je studentica (58:42), a broj stranih studenata tek oko dva posto (na singapurskom Nanyangu, na primjer, brojke se penju na 27 posto)

JOŠKO PONOŠ/CROPIX

MEDICINSKI FAKULTET U SPLITU

Splitski studenti medicine pokrenuli podcast 'Doturska čakula'

PIŠE MILA PULJIZ LISTEŠ

Podcast "Doturska čakula" sinteza je dviju stvari – studentske ljubavi za medicinom i medijima! Iza "Doturske čakule" stoji grupa studenata medicinske uglavnom druge godine, ali ima i starijih. Voditeljica projekta je Nives Lesandrić, a osim nje još su tu i Ivan Jukić, Anisia Banović, Anja Kožul, Ante Lončar, Lada Sente, Anamarija Krajačić, Laura Rebić i Lara Cvitković. Malo više o zanimljivom projektu kazao nam je Ivan Jukić.

Kako je došlo do ideje za "Dotorsku čakulu"? Cilj projekta?

– Zdravstvo se prečesto u medijima prikazuje u vrlo negativnom kontekstu. Htjeli smo pružiti platformu našim liječnicima koji su iznimni u svom području i koji žive svjesno i savjesno svoj liječnički i/ili znanstveni poziv.

Također, cilj nam je i promovirati naš fakultet i zdravstvo kao struku. Baviti se bilo kojim područjem unutar zdravstva je zaista posebno i formativno.

Konačno, želimo i sve te teme koje obrađujemo približiti širem krugu ljudi, kako bi se smanjio vakuum neprovjerenih informacija koji antagonizira zdravstveno osoblje u očima pacijenata.

ma pacijenata.

Primate li članove, jesu li vrata otvorena i drugim studentima?

– Apsolutno svatko može postati članom! Postoje različita zaduženja unutar procesa snimanja (od vođenja epizode do tehničke podrške), tako da se svatko može pronaći u našem projektu! Međusobno se odlično nadopunjujemo, i rado bi da nam se još tko priključi. Svaka osoba ima svoj pogled, svoje ideje, svoj pristup

i izričaj. Kad se spoje najbolji segmenti, konačni produkt bude izvrstan!

Na internetu je pre malo edukativnog sadržaja, vi ste svojim projektom odlučili društvene mreže koristiti za nešto korisno, zanimljivo i naposljetku edukativno?

– Smatramo da je važno biti prisutan gdje god je moguće i gdje god se nalaze naši vršnjaci. Najveća je laž da našnjice da su mladi nezainteresirani. Zapravo je istina

Splitski studenti medicine pokrenuli su podcast 'Doturska čakula'

NINA GREBNAR

sasvim suprotna – mladi su željni stvaranja, osmišljavanja, educiranja, usavršavanja i mijenjanja nabolje! Silno nam je bitno da našim kolegama i kolegicama nudimo jednostavan i pozitivan sadržaj iz kojeg mogu crpiti nešto za sebe. Društvene su mreže integralni dio naših života. Kad već ne možemo bez njih, onda ih barem učinimo funkcionalnim, nadahnjujućim i svrsishodnim!

Koje ste teme do sada obra-

dili i tko su vam sve bili gosti?

– U prvoj smo epizodi predstavili profesora Borana Uglešića, a u međuvremenu smo i objavili epizode s dr. Natkom Beckom i profesorom Sapunarem. S profesorom Uglešićem razgovarali smo o područjima psihijatrije kojima se on bavi – biološka psihijatrija, znanstveni rad, o referentnom centru za dugodjelujuće antipsihotike, psihoonkologiji i sl. Velika nam je bila čast ugostiti i predstaviti dr. Natka

Backa, specijalista radiologije i voditelja HRT-ove emisije "Dr. Beck", s kojim smo pokrili brojne životne teme.

Profesor Damir Sapunar je hrvatski znanstvenik i liječnik s mnogobrojnim posebnim projektima. Voditelj je ambulante za bol, postdoktorskog studija TRIBE, član međunarodne organizacije za obrazovanje liječnika ORPHEUS te voditelj projekta Giving voice, kojim je omogućeno da znanstvenici iz ratom pogođene Ukrajine objavljuju svoje radove. Snimili smo još par epizoda koje još nisu objavljene, i silno smo uzbuđeni vezano za njih!

Planovi za budućnost? Jeste li zadovoljni reakcijama slušatelja?

– Što se tiče planova za budućnost, jedini nam je plan nastaviti ovako i konstantno se usavršavati. Atmosfera nam je totalno opuštena i pozitivna i htjeli bismo da ona ljubav koju mi osjećamo prema znanosti bude prepoznata od strane naših slušatelja. Reakcijama slušatelja smo oduševljeni!

Primili smo povratno toliko puno pozitivnih reakcija, konstruktivnih prijedloga i riječi podrške. Silno smo na tome zahvalni i pravi nam je vjetar u leđa da usavršavamo sadržaj koji nudimo.

NINA GREBNAR

VELIKI USPJEH JAVNOZDRAVSTVENE AKCIJE KOJE JE POKRENUO ODJEL ZDRAVSTVENIH STUDIJA

Splićani pohrlili na 'Polikliniku na otvorenom' u Đardin

PIŠE IVICA MARKOVIĆ

da je barem svaki mjesec organizirati jednu zdravstvenu akciju poput "Poliklinike na otvorenom", koja se održala u splitskom Đardinu u organizaciji Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, udruga Hrvatsko društvo za bolesti jetre "Hepatos", županijskog Nastavnog zavoda za javno zdravstvo te Udruge veterana Domovinskog rata 158. br. HV-a i 6. Domobranske pukovnije HV-a Split.

Građanima je ukupno podijeljeno 516 brojeva, napravljeno je više od 1500 pregleda, a pregledano je i 30 branitelja.

Sudjelovalo je 12 liječnika, pet magistara sestrinstva, šest fizioterapeuta, kineziolog, 25 studenata SOZS-a i 15 branitelja.

Voditelji akcije bili su prof. dr. sc. Irena Drmić Hofman, v.d. voditeljica SOZS-a, prof. dr. sc. Stipan Janković, savjetnik rektora za zdravstvene studije i inicijator ove akcije, te bojnik Ivica Bubić, predsjednik Udruge veterana Domovinskog rata

Akciju su organizirali Sveučilišni odjel zdravstvenih studija, udruga "Hepatos", županijski Nastavni zavod za javno zdravstvo te Udruga veterana Domovinskog rata 158. br. HV-a i 6. Domobranske pukovnije HV-a Split

Građanima se mjerio krvni tlak, pregledavala koža na prisutnost mogućih melanoma, određivala se mišićna snaga...

BOŽIDAR VUKIČEVIĆ/CROPIX

158. brigade HV-a i 6. Domovinske pukovnije Split.

Loše regulirana šećerna bolest

– Analizom šećera u krvi od ukupno 485 pregleda šećera kod 50 osoba potvrđena je poremecena tolerancija glukoze,

a kod njih 48 novootkrivena ili loše regulirana poznata šećerna bolest – rekao je dr. Janković.

Bilo je i onih kojima je tlak "otišao u visine".

– Od 485 pregledanih, kod 75 osoba utvrđena je loše regulirana hipertenzija, a kod njih 96

"Posao" u Đardinu

BOŽIDAR VUKIČEVIĆ/CROPIX

novootkrivena je hipertenzija. Napravljeno je 130 EKG-a i kod 80 osoba zabilježene su promjene. Kod 20-ak osoba bilo je značajnih kliničkih promjena, dok su dvije osobe izravno upućene u KBC-u Split – rekao je dr. Janković.

Radilo se i određivanje statusa jetre pomoću fibroscana.

– Hrvatsko društvo za bolesti jetre "Hepatos" sa svojim mobilnim timom organiziralo je elastografiju jetre/FibroScan te su pregledane ukupno 43 osobe, među kojima je bilo 25 osoba

s masnom jetrom i osam osoba s oštećenjem jetre te jedna s cirozom – kazao je dr. Janković.

Liječnici su u Đardinu obavljali i preglede kože.

– Rađeni su pregledi kože na prisutnost mogućih malignoma (melanoma). Tri liječnice napravile su ukupno 328 pregleda, na kojima su otkrivena 22 nemelanomska tumora kože, 21 bazocelularni i jedan planocelularni tumor, dva suspektna melanoma i 6 atipičnih nevusa (madeži). Svi su oni upućeni na daljnju kiruršku obradu – ističe dr. Janković.

Fizioterapija

U Đardinu su se provodile i fizioterapijske i kineziterapijske aktivnosti (Katedra za fizioterapiju).

– Obavljalo se mjerenje tjelesne mase i procjena nutritivnog statusa, kao i određivanje mišićne snage (mjerilo općeg zdravstvenog stanja). Radilo se na promociji i edukaciji nordijskog hodanja, radi poboljšanja općeg zdravstvenog statusa poglavito mladih i starijih dobnih skupina – kazao je dr. Janković.

KINEZIOLOŠKI FAKULTET U SPLITU

Svečanom sjednicom obilježen Dan Kineziološkog fakulteta

Grad koji se diči sportom zaslužuje ovako jak i uspješan Kineziološki fakultet koji je na ljestvici uspjeha po objavljivanju znanstvenih radova vrlo visoko među sastavnicama našeg Sveučilišta - kazao je rektor Dragan Ljutić

Piše **MILA PULJIZ LISTEŠ**
Snimio **ANTE ČIZMIĆ/CROPIX**

U centru Splita, u prekrasnom ambijentu Hrvatskog doma, svečanom je sjednicom obilježen Dan Kineziološkog fakulteta, ali i 70 godina Studija kineziologije u Splitu. Sjednici su nazočili te kazali nekoliko prigodnih rečenica zamjenik splitskoga gradonačelnika Antonio Kuzmanić, dožupan Splitsko-dalmatinske županije Stipe Čogelja, državni tajnik Ministarstva znanosti i obrazovanja Ivica Šušak te rektor Sveučilišta u Splitu Dragan Ljutić, kojima je dekan Fra-

Ivica Šušak, državni tajnik

Dekan Frane Žuvela

Rektor Dragan Ljutić i dekan Frane Žuvela

ranske igre 1979. u Split i udario temelje Sveučilišta u Splitu. Odgovorno tvrdim da bez Sveučilišta, bez svih vas, naš grad i cijela naša država ne bi bili gdje jesu danas i na tome vam veliko hvala - kazao je dožupan Stipe Čogelja. - Iznimna mi je čast što vas mogu pozdraviti u ime ministra znanosti i obrazovanja, prof. Radovana Fuchsa te u svoje osobno ime. Vrlo malen dio javnosti zna da se Studij kineziologije kroz različite institucionalne oblike izvodi na području grada Splita već 70 godina. Današnja razina kvalitete najbolji je pokazatelj vašeg rada i predanosti - kazao je državni tajnik Ivica Šušak, dotaknuvši se i uvođenja programa cjelodnevne škole kojom će se pojaviti potreba za većim brojem profesora kineziologije kako bi djeca dobila pojačanu nastavu. - Grad koji se diči sportom zaslužuje ovako jak i uspješan Kineziološki fakultet. Ali i kada vidite na ljestvici uspjeha u smislu objavljivanja znanstvenih radova, onda među svim sastavnicama našeg Sveučilišta vrlo visoko vidite upravo Kineziološki fakultet - kazao je rektor Dragan Ljutić. Tijekom svečanosti uručene su zahvalnice umirovljenim djelatnicima fakulteta, Dekanove nagrade za prošlu akademsku godinu studentima Ivanu Pobriću, Jakovu Marasoviću i Mati Kuki, te nagrade nastavnicima. U području nastavnog doprinosa nagrade su dobili doc. Šime Veršić i dr. sc. Barbara Gilić Škugor, a u području znanstvenih postignuća prof. Damir Sekulić i dr. sc. Toni Modrić.

ne Žuvela uručio plakete zahvale za izuzetan doprinos radu fakulteta. - Zahvaljujem Kineziološkom fakultetu na prekrasnoj suradnji. U ove tri godine rekao bih da smo došli blizu jednog zajedničkog cilja, a to je gradnja zapadnog Kampusa na Poljudu. Prije dva dana potpisao sam dokument kojim se izrađuje program za natječaj za gradski projekt "Poljud" u kojem će, ja se nadam, biti izgrađena i nova zgrada fakulteta. Energija koju daju ljudi na ovom fakultetu nije samo na relaciji student-profesor, ono što ja vidim jest energija kojom se želi unaprijediti ovaj grad, da se sportaši u našem gradu razvijaju na najbolji mogući način - kazao je zamjenik gradonačelnika Antonio Kuzmanić. - Split se voli nazivati najsportskijim gradom na svijetu, a zasigurno ste vi, profesori i profesorice, svojim trudom i zalaganjem zaslužni na tom nazivu. Sada smo dobili i Europske sveučilišne igre 2028. godine, to je velika prilika za daljnji razvoj našega grada i županije. Ponosan sam što će te igre biti ne samo u Splitu, nego i u okolnim općinama i gradovima. Volio bih se sjetiti i velikog profesora, splitskoga gradonačelnika, nedavno preminulog prof. Jakše Miličića, koji je i doveo Mediter-

Tijekom šest dana festivala provedeno je više od 200 aktivnosti, a ovogodišnja je tema bila 'Inteligencija'

BOŽIDAR VUKIČEVIĆ/CROPIX

PREDAVANJA, RADIONICE, PREZENTACIJE; TRIBINE, OKRUGLI STOLOVI

Festival znanosti u znaku 50 godina Sveučilišta u Splitu

Odaziv sudionika nikada nije bio veći, očito je tema inteligencije pobrala veliki interes. S različitih smo aspekata imali priliku sagledati što to inteligencija može biti i gdje može ljudima predstavljati problem, a gdje prednost – rezimirala je prof. Domagoja Buljan Barbača

PIŠE LORENA ZVONIMIRA KOLAK

Sveučilište u Splitu tijekom 2024. slavi 50 godina svoga postojanja. A kakvo bi to slavlje bilo bez brojnih aktivnosti Sveučilišta u čast? Tako se i ovogodišnji Festival znanosti, koji je održan od 22. do 27. travnja 2024., usredotočio na prvih 50 godina splitskog Sveučilišta. Svečano otvaranje upriličeno je ispred i u auli Prirodoslovno-matematičkog fakulteta.

Festival znanosti inače je manifestacija koja se u Hrvatskoj kontinuirano organizira od 2003. s ciljem približavanja znanosti javnosti kroz informiranje o aktivnostima i rezultatima na području znanosti, poboljšavanje javne percepcije znanstvenika te motiviranje mladih ljudi na istraživanja i stjecanje novih znanja. Organizatori Festivala znanosti su sveučilišta u Splitu, Zagrebu, Rijeci, Zadru i Osijeku, u suradnji s Tehničkim muzejom Nikole Tesle i British Councilom, a pod visokim pokroviteljstvom Ministarstva znanosti i obrazovanja. Tijekom šest dana festivala provedeno je više od 200 aktivnosti, a ovogodišnja je tema bila "Inteligencija". U aktivnosti je bilo uključeno gotovo 800 voditelja i suradnika na sadržajima u kojima je uživalo više od sedam tisuća po-

BOŽIDAR VUKIČEVIĆ/CROPIX

sjetitelja. Uz angažman sastavnica Sveučilišta, u program su se uključili i muzeji, instituti, KBC Split, županijski Nastavni zavod za javno zdravstvo, dječji vrtići, osnovne i srednje škole te brojne udruge.

Aktivnosti su provedene na više lokacija u Splitu, ali i u okolici: Solinu, Kaštelima, Sinju, Trilju, Omišu, Visu, a sada već i tradicionalno u Zvezdanom selu Mosor.

– Odaziv sudionika nikada nije bio veći – očito je odabrana tema inteligencije pobrala veliki interes. S različitih smo aspekata imali priliku sagledati što to inteligencija može biti i gdje

“

U aktivnostima za sve dobne skupine posjetitelji su mogli besplatno uživati, većina ih se odvijala uživo, a neke i u online formi i putem sveučilišnog YouTube kanala

Iva Galić sa Sveučilišnog odjela za forenzičku znanost

BOŽIDAR VUKIČEVIĆ/CROPIX

ona može ljudima predstavljati problem, a gdje prednost. Velik je bio odaziv posjetitelja, tako da možemo reći da smo ovogodišnjim Festivalom znanosti iznimno zadovoljni. Pedeset godina Sveučilišta značajna je obljetnica, i povezujući se s ovogodišnjom temom Festivala znanosti upravo je Sveučilište u Splitu u ovom našem bazenu, pa i šire, pridonijelo da se inteli-

gencija razvije u impresivnom obujmu. Radujemo se idućoj temi, sljedećem Festivalu znanosti, jer smo već sada navikli rušiti rekorde – svake je godine sve više aktivnosti i posjetitelja pa jedva čekamo 2025. i sve što nam ona u znanosti i znanju donosi – kazala je Domagoja Buljan Barbača, profesorica i članica Organizacijskog odbora Festivala znanosti.

U aktivnostima za sve dobne skupine posjetitelji su mogli uživati besplatno, većina ih se odvijala uživo, a neke i u online formi i putem sveučilišnog YouTube kanala. Aktivnosti su uključivale predavanja, radionice, prezentacije, izložbe, tribine, okrugle stolove i mnoštvo interaktivno edukativnih pokusa koji su bili namijenjeni učeničkoj dobi.

SVEUČILIŠNI ODJEL ZA
STRUČNE STUDIJE

Splitski studenti napravili električni 'buggy'

Konverzija vozila provedena je u nekoliko faza, a najznačajnije su projektiranje i izvedba elektromotorne pogonske grupe i električne instalacije. Sada je cilj ishoditi prometnu dozvolu nakon homologacije i testiranja na pisti - ističe pročelnik dr. Marko Vukšić

PIŠE MILA PULJIZ LISTEŠ

Tko zna, možda uskoro na splitskim ulicama vidimo inovativno vozilo, točnije električni "buggy" koji su razvili studenti Odsjeka za elektrotehniku sa Sveučilišnog odjela za stručne studije. Naime, studenti Odsjeka elektrotehnike i studenti Odsjeka za strojarstvo zajedno s mentorima dr. Markom Vukšićem, dr. Tonkom Kovačevićem i Slavenom Šitićem elektrificirali su vozilo "buggy" ugradnjom električne pogonske grupe.

- Nastavnim planom i programom predviđeno je da studenti elektrotehnike na Sveučilišnom odjelu za stručne studije

za vrijeme studija moraju položiti kolegij "timski projekt", u okviru kojeg zajednički rješavaju postavljeni praktični zadatak. U kolegiju "završni rad" studenti samostalno rješavaju postavljeni zadatak, ali mogu i u ovom slučaju sami predložiti temu. U okviru kolegija "stručna praksa" studenti obavljaju praksu u privrednim subjektima, međutim, vrlo često je ta praksa ispod razine znanja i sposobnosti naših studenata. Da bi se što kvalitetnije ostvarili navedeni nastavni ciljevi, kolega Tonko Kovačević i ja došli smo na ideju da na Odsjeku elektrotehnike ponudimo studentima složenije projekte kroz koje bi se mogle realizirati na-

Električni 'buggy'

Posebno je zanimljiv projekt digitalnog diferencijala koji je realiziran na Beaglebone black računalu i projekt digitalne instrumentne ploče

UMJETNA INTELIGENCIJA U SLUŽBI STUDENATA

Na platformi 'Akademko' dostupan AI chat za pitanja o studentskim temama

PIŠE MATEJ SUNARA

Kreativni mozgovi splitskih studenata jednostravno ne miruju. Projekt Akademko, već otprije poznat kao neprocjenjiv vodič kroz studentski život u Splitu, upravo je dobio revolucionarnu nadogradnju koja će značajno olakšati studentsku svakodnevnicu svim studentima, pogotovo brucosima i erasmusovcima.

Akademko je nadograđen novom funkcijom AI chat-sustava, koji omogućuje jednostavno postavljanje pita-

nja o različitim studentskim temama. Bilo da su u potrazi za informacijama o smještaju, studentskoj prehrani ili pak jednostavno traže savjet o studentskom životu, studenti od sada imaju pristup brzom i pouzdanom izvoru informacija, zahvaljujući naprednoj umjetnoj inteligenciji koja stoji iza novog chat-sustava.

Na ovaj će način studenti u samo par sekundi i klikom dobiti relevantne i kori-

Studenti sada imaju pristup brzom i pouzdanom izvoru informacija, zahvaljujući naprednoj umjetnoj inteligenciji koja stoji iza novog chat-sustava, a sve na više od 300 svjetskih jezika

sne odgovore, a sve to na više od 300 svjetskih jezika.

Ova inovativna funkcija AI chata označava korak naprijed u pružanju podrške i informacija studentima koji ulaze u splitski sveučilišni svijet. Akademko tako postaje više od običnog vodiča. To je dinamična platforma koja podržava studente tijekom njihova sveučilišnog putovanja, pružajući im potrebne informacije, podršku i resurse za uspješno navi-

vedene nastavne aktivnosti, a stručna i specijalistička praksa u trajanju od 120, odnosno 180 sati - kazao je pročelnik Odsjeka za elektrotehniku dr. Marko Vukšić, ujedno i voditelj projekta e-Buggy.

- Jedno od tematskih područja koje smo ponudili studentima je elektrifikacija prometnih sredstava, u okviru kojeg smo studentima ponudili elektrifikaciju i konverziju vozila s unutarnjim sagorijevanjem na električni pogon. U diskusiji sa zainteresiranim studentima zaključili smo da bi atraktivno rješenje bilo provesti konverziju vozila "buggy" jer do sada to nije rađeno u širem okruženju. Vozilo za konverziju dostupno je na tržištu, a nema gotovih rješenja - dodao je dr. Vukšić. Ukupno, na konverziji "buggyja" studenti su odradili šest stručnih ili specijalističkih praksi, pet završnih radova te je oko 10 studenata sudjelovalo na 5 timskih projekata čija je tema bila konverzija vozila "buggy". Vozilo "e-buggy" namijenjeno je za off-road vožnju, vožnju po pjeskovitim i teškim terenima izvan ceste. Naravno, ako se vozilo želi koristiti na cesti, mora biti registrirano. Brzina vozila "e-buggy" elektronički je ograničena na 60km/h.

- Konverzija vozila "buggy" provedena je u nekoliko faza. Najznačajnije faze su projektiranje i izvedba elektromotorne pogonske grupe i električne instalacije, što su odradili studenti Odsjeka za elektrotehniku. Prilagodavanje karoserije novim pogonskim elementima realizirali su studenti Odsjeka za strojarstvo. Projekt upravljanja LiFePO4 baterijama "e-buggy" vozila također su realizirali studenti Odsjeka elektrotehnike. Posebno je zanimljiv projekt digitalnog diferencijala koji je realiziran na Beaglebone black računalu, zatim projekt digitalne instrumentne ploče - objasnio je.

- Primarni cilj u ovom trenutku je ishoditi prometnu dozvolu za vozilo. Potrebno je proći postupak homologacije, testiranje na pisti, te postupak registracije. Projekt je realiziran u manjoj mjeri vlastitim sredstvima Odjela, a većim dijelom sredstvima dobivenim kroz projekte - dodao je dr. Vukšić.

giranje kroz svijet studentskog života - rekao je Ivan Žižić, ravnatelj Studentskog centra u Splitu.

AI chat su studenti realizirali uz logističku pomoć Studentskog centra u Splitu i tvrtke Manas. Svi zainteresirani studenti mogu isprobati novu AI chat funkciju Akademko putem njegove web-stranice www.scst.unist.hr/akademko/ na kojoj imaju priliku postaviti svoja pitanja o nedoumicama koje ih muče. Ova nadogradnja jamči da će Akademko ostati neprocjenjiv partner svakom studentu koji kroči na splitsko sveučilišno tlo.

Nj. E. Arne Sanne
Bjornstad, Neven Bosilj,
Ivica Kirin, Ksenija
Ostriž, Stella Arneri,
Tomislav Bolanča, Hrvoje
Meaški i Ivan Šimić

GEOTEHNIČKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Održana završna konferencija projekata 'One Sun Connecting North and South' i 'Solar Roofs for Green Virovitica'

U dvorani Aula Magna na Geotehničkom fakultetu u Varaždinu održana je završna konferencija projekata 'One Sun Connecting North and South (One Sun)' i 'Solar Roofs for Green Virovitica (Green VTC)'

PIŠE **IVANA PRESEČKI**
FOTO **GEOTEHNIČKI FAKULTET**

Geotehnički fakultet Varaždin, projektom "One Sun" osigurao je fotonaponsku elektranu priključne snage 40 kW, ukupna snaga instaliranih fotonaponskih panela je 43,5 kWp s očekivanom godišnjom proizvodnjom 44.989 kWh električne energije što će rezultirati i godišnjim smanjenjem 7,14 t emisija CO₂.

Završna konferencija održana je u zajedničkoj organizaciji Geotehničkog fakulteta u Varaždinu i Regionalne energetske agencije Sjever te je okupila predstavnike hrvatskih partnera projekata te predstavnike norveškog partnera sa Sveučilišta u Stavangeru.

Na samom početku konferencije okupljene partnere oba projekta pozdravili su veleposlanik Kraljevine Norveške u Republici Hrvatskoj Nj. E. Arne Sanne Bjornstad, gradonačelnik Varaždina g. Neven Bosilj, gradonačelnik Virovitice g. Ivica Kirin, zamjenica gradonačelnika Koprivnice gđa Ksenija Ostriž, ravnateljica

Završna konferencija projekata 'One Sun Connecting North and South' i 'Solar Roofs for Green Virovitica'

Uprave za europsku teritorijalnu suradnju pri Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova Europske unije gđa Stella Arneri, prorektor za poslovanje i digitalizaciju Sveučilišta u Zagrebu g. Tomislav Bolanča, dekan Geotehničkog fakulteta u Varaždinu g. Hrvoje Meaški te ravnatelj REA Sjever g. Ivan Šimić.

Ravnatelj REA Sjever u pozdravnom govoru okupljenim partnerima predstavio je put od prijave projekata putem financijskog mehanizma Europskoga

gospodarskog prostora, okupljanja partnera, agregacije projekata i provedbe zajedničkog postupka nabave za izgradnju fotonaponskih elektrana te je kao ključne rezultate projekta istaknuo smanjenje ovisnosti i povećanje proizvodnje vlastite energije te kroz projekte stečeno znanje i iskustvo.

U nastavku konferencije, Zvonimir Perko, voditelj projekata u REA Sjever, naglasio je kako je projektima "One Sun" i "Green VTC" u 23 mjeseca na javnim zgra-

Potpisivanje Sporazum o umrežavanju sa Sveučilištem u Stavangeru

dama instalirano ukupno 36 fotonaponskih elektrana za 20 naručitelja te je predstavio specifičnosti objedinjenog postupka javne nabave

koji je provela REA Sjever kao središnje tijelo za javnu nabavu i njime za 20 partnera osigurala povoljnije uvjete nabave fotonaponskih

elektrana.

Okupljeni partneri, na kraju prezentacije o rezultatima projekta vidjeli su i dvije videoprojekcije zračnih snimaka instaliranih fotonaponskih elektrana iz oba projekata koje je za potrebe završne konferencije izradila REA Sjever.

Profesor Mohammad Mansouri predstavio je rad Fakulteta za znanost i tehnologiju Sveučilišta u Stavangeru, dok je program "Energija i klimatske promjene" iz kojeg su financirani projekti "One Sun" i "Green VTC" predstavio Lovre Karamarko iz Ureda za europsku teritorijalnu suradnju pri Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova Europske unije.

Za sam kraj konferencije, izvanredna profesorica i docentica gđa Vlasta Zanki predstavila je temu "Zelena tranzicija u obrazovanju i praksi na Geotehničkom fakultetu" nakon kojeg su dekan Geotehničkog fakulteta u Varaždinu i predstavnik Sveučilišta u Stavangeru potpisali *Sporazum o umrežavanju* čiji je cilj jačanje bilateralnih odnosa i razmjena informacija između dva sveučilišta.

FAKULTET ELEKTROTEHNIKE I RAČUNARSTVA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Job Fair podigao je sve standarde!

Na nezaobilaznom 17. po redu sajmu poslova u suorganizaciji FER-a posjetitelji su upotpunili studentska znanja i iskustva, približavajući si prilike za razvoj karijera uvidom u suvremene tehnologije

Job Fair sajam štandovi

FER SUZG

PIŠE **SUZG**

Sedamnaesti po redu Job Fair, sajam poslova u organizaciji Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu (FER), Saveza studenata FER-a i Kluba studenata elektrotehnike (KSET), službeno je otvoren na novoj lokaciji, u zagrebačkom Mozaik Event Centru. Sajam se održavao 8. i 9. svibnja 2024., uz najveću produkcijsku razinu dosad, okuplja čak 110 poduzeća iz 15 industrija, a posjetilo ga je više od dvije tisuće posjetitelja. Otvorenju su nazočili i državni tajnik Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike **Ivan Vidiš**, izaslanik gradonačelnika grada Zagreba, zamjenik gradonačelnika grada Zagreba **Luka Korlaet** i suradnici: pročelnik Gradskog ureda za obrazovanje, sport i mlade **Luka Juroš** te zamjenik pročelnice gradskog ureda za gospodarstvo, ekološku održivost i stratejsko planiranje **Davor Peruško**. “Ovogodišnja tema transformacije simbolično objedinjuje tehnološke transformacije koje se događaju iz dana u dan i koje se na sajmu predstavljaju studentima i studentima te transformaciju Job Faira, koji svake godine donosi neke promjene. Tako smo ove godine sretni što smo na novoj lokaciji Mozaik Event Centra, koji podiže kvalitetu samog sajma, a u velikoj je blizini FER-a i naših studenata. Bez obzira na promjene koje nastupaju svake godine u organizaciji sajma, cilj Job Faira osta-

je isti, a to je omogućiti studentima i studentima da se na jednome mjestu informiraju o svim prilikama koje ih čekaju u industriji i pronadu karijerni put koji ih zanima. U tome im može pomoći bogat program, kojim pokrivamo spektar obrazovanja, informiranja i zabave”, istaknula je **Nikolina Relić** Šić, voditeljica karijernih aktivnosti na FER-u i organizatorica u ime FER-a. “Studenti žele tijekom studiranja obogatiti znanja i iskustva putem društveno korisnog rada, za sebe i svoje kolege i kolege. Zbog toga smo iznimno ponosni i zahvalni što već 17. put zaredom omogućavamo mladima da iskoriste svoj potencijal i slobodno vrijeme provedu kvalitetno na zajedničku i obustranu korist”, izjavila je **Dijana Tot**, organizatorica ispred Save-

za studenata FER-a i KSET-a. Dekan FER-a prof. **Vedran Bilas** prilikom otvorenja je naglasio da je cilj Job Faira upotpuniti studentska znanja i iskustva, približavajući im prilike za razvoj karijera uvidom u suvremene tehnologije i problematike te putem mogućnosti ostvarivanja novih kontakata. “Sveučilišni studiji pripremaju stručnjake i lidere koji će sljedećih nekoliko desetljeća voditi tehnološki i društveni razvoj, zato je važno pomoći našim studentima da čim bolje vide i razumiju aktualne tehnološke i poslovne trendove i kasnije čim kvalitetnije obavljaju posao. FER od osnutka njeguje intenzivnu suradnju s industrijom koja se odvija u više dimenzija, a to su zajednički istraživački i stručni projekti, gostujući predavači, izbor tema završnih ra-

dova i stručne prakse”, poručio je dekan Bilas, dodajući kako je u toj dimenziji suradnje bitna i suradnja Alumni zajednicom. “U proteklih godinu dana s Alumni zajednicom pokrenuli smo nove inicijative i okupljanja, među kojima su i zaklada FER Alumni te program FER Alumni mentorstva, namijenjen studentima i mladim alumnima koji od starijih kolega mogu dobiti ili vrlo precizan savjet za konkretno pitanje ili dulju interakciju koja će im pomoći u razvoju karijere”, pojasnio je dekan. Studenti su mogli poslušati 12 talkova s predstavnicima poduzeća iz različitih sektora i industrija, sudjelovati na 5 stručnih radionica te poslušati panel-rasprave na teme upravljanja krizom i transformacije poslovnog modela.

Davor Peruško, Marin Capan, Ivan Vidiš, Vedran Bilas, Dijana Tot, Nikolina Relić, Luka Korlaet, Luka Juroš

Prof. dr. sc. Vedran Bilas, dekan FER-a Sveučilišta u Zagrebu FER SUZG

Job Fair Workshop

FER SUZG

Job Fair debata

FER SUZG

Job Fair booths

FER SUZG

Vedran Bilas, Luka Korlaet, Luka Juroš

FER SUZG

MARIN MADOR

SPORTSKI SPEKTAKL U CENTRU SPLITA

Na 22. Međunarodnoj veslačkoj regati Sveti Duje vesla ukrstila 22 osmerca

Ovogodišnje izdanje Regate okupilo je respektabilnu konkurenciju od 14 muških i 8 ženskih, a nastupili su predstavnici sveučilišta iz Estonije, Njemačke, Poljske, Norveške, Srbije i Ujedinjenog Kraljevstva

PIŠE IVAN GUDELJ

Program Sudamje, točnije proslave dana Grada Splita i nebeskoga zaštitnika svetoga Dujma, i ove je godine bio obogaćen sportskim spektaklom, koji je u gradu podno Marjana okupio ponajbolje sveučilišne osmerce iz cijele Europe na 22. Međunarodnoj veslačkoj regati Sveti Duje. Riva i Spinut su, kao centralne pozornice jedne od najpoznatijih svjetskih studentskih veslačkih manifestacija, od 10. do 12. svibnja, ugostile nikad jaču studentsku konkurenciju. Vrijedno je istaknuti kako tradicija ove regate seže još dublje u splitsku povijest. Iako obnovljena nakon 175 godina, svoje je prvo izdanje doživjela još davne 1825. godine, kao svečana veslačka regata u okviru proslava blagdana nebeskog zaštitnika Svetoga Dujma. Tomu svjedoči i spis u kojem predstavnik Općine Split poziva hvarske veslače na regatu, koja će se u čast svetome Dujmu održati 7. svibnja iste godine. Uz pismo, na dvije stranice su bile priložene pro-

pozicije natjecanja, što je od izrazite važnosti za veslački sport, njegove općenite temelje i razvoj, jer se ovdje radi i o jednim od najstarijih jasno zapisanih veslačkih natjecateljskih propozicija.

Regata je zabilježena i kao prva veslačka regata u Europi, što daje još veći značaj nastavku ove tradicije. Danas, gotovo 200 godina kasnije, regata okuplja veslački "crème de la crème" iz cijelog svijeta u tri dana veslačkog spektakla. Program je i ove godine započeo u petak u bajkovitom ambijentu Galerije Meštrović, a sve se nastavilo na regatnoj stazi na Spinutu, koja je, već tradicionalno, bila rezervirana za okršaj najboljih studentskih veslačkih ekipa. Nedavno proglašenje Splita kao grada domaćina Europskim sveučilišnim igrama 2028. godine dodatno je pozicioniralo grad na studentskoj i sportskoj mapi, stoga se ovoga puta, osim dvoboja popularnih Britanaca, studenata Oxforda i Cambridgea u njihovim najjačim sastavima, Regata ističe najbrojnijom konkurencijom do sada. Ovogodiš-

MARIN MADOR

nje izdanje Regate okupilo je respektabilnu konkurenciju koju čine 22 posade, od čega 14 muških i 8 ženskih, a nastupili su predstavnici sveučilišta iz Estonije, Njemačke, Poljske, Norveške, Srbije i Ujedinjenog Kraljevstva, među kojima svakako vrijedi istaknuti posade kao što su Aachen, Cambridge, Imperial, Jagiellonian i Oxford, dok

su hrvatske boje branili predstavnici sveučilišta iz Rijeke, Splita i Zagreba.

'Lessons from the Boat'

U sklopu programa Međunarodne regate Sveti Duje u Trofejnoj sali HVK Gusar održan je meet-up "Lessons from the Boat" na temu dualnih karijera, odnosno izazova i postignuća na sportskom i profesio-

nalnom polju. Ovogodišnji predavač bio je Matthew Holland, veslač i kormilar Cambridgea, koji je osvojio Boat Race dva puta, dok je studirao kemiju i bavio se pjevanjem u zboru. Danas radi u Centru za otkriće lijekova na Sveučilištu u Oxfordu, kao doktorski student u medicinskoj kemiji s fokusom na razvoj terapija malim molekulama za Alzheimerovu bolest. Ujedno,

nastavlja pjevati u zboru i pronalazi vremena da bude sportski komentator BBC-ja, kao i organizator nekoliko visokoprofitnih sportskih događaja na regatama u Velikoj Britaniji.

Farmaceutske tvrtke i biotehnološke tvrtke koriste naše ekspertize u medkemijskim i moždanim kemijama. Rezultat toga je da radimo na fronti otkrića lijekova. U stvarnosti su to obično akademske grupe na sveučilištima koje dolaze s konceptima, ali je industrija ta koja zapravo razvija i proizvodi lijekove i vrlo je zanimljivo raditi tamo - opisao je svoj posao Holland.

Utrka legendi na Rivi

Fokus Međunarodne veslačke regate Sveti Duje uvijek će biti na veslanju, ali s obzirom na to da je Regata davno nadmašila isključivo sportski aspekt, događaji koji se održavaju izvan veslačkih čamaca, logičan su nastavak ove sjajne priče. Uz spektakularni program, već četvrtu godinu zaredom tim iza regate organizira međunarodnu konferenciju na temu dualnih karijera u sportu. Upravo je ova konferencija produkt koji je iznjedrila sama Regata, odnosno njezini dugogodišnji sudionici koje uz Split veže neraskidiva veza. Naime, brojne veslačke legende, kao i veslački i sveučilišni alumni, imaju zanimljive i šarene karijere nakon sporta. Spontano se dogodilo da ova Regata redovito okuplja vrhunske stručnjake iz niza sektora, od investicijskog do medicinskog i postala je uistinu platforma koja spaja vrhunske profesionalce.

Zadnjega dana Regate, na Rivi su se tradicionalno održale revijalne utrke, među kojima i Utrka legendi. Kao uvertiru, revijalnu utrku veslali su studenti Sveučilišta u Aachenu i Sveučilišta Tartu iz Estonije, a slavila je njemačka ekipa iako su dan prije upravo Estonci osvojili srebrnu na sveučilišnoj utrci. Zatim su u akvatoriju gradske luke, na 220 metara dujoj stazi, zaveslale legende Oxforda, Cambrid-

“

Iako obnovljena nakon 175 godina, svoje je prvo izdanje doživjela još 1825. kao svečana veslačka regata u okviru proslave blagdana nebeskog zaštitnika Svetoga Dujma. Zabilježena je i kao prva veslačka regata u Europi

gea i Splita, u čijim su redovima bivši olimpijci i osvajači ukupno 10 zlatnih olimpijskih medalja. Stotinke su dijelile engleske legende od pobjede, a to su uspjeli veslači Cambridgea, baš kao i njihovi studenti dan prije na sveučilišnoj utrci osmeraca. Veslači su se zatim preselili na carski trg Peristil, gdje je u predivnom ambijentu povijesnog dijela grada Splita, održana dodjela odličja. Medalje su pobjednicima uručili rektor Sveučilišta u Splitu, prof. Dragan Ljutić, te hrvatski veslački reprezentativci i olimpijac, Valent Sinković.

- Obožavam biti ovdje i trkati se, a kada uđete prvi kroz cilj, osjećaj je još i bolji. Nadam se da ću imati prilike vraćati se u Split, svi mi emotivno smo vezani za ovu Regatu, za veslanje na Rivi pred cijelim gradom, povijesti koje nosi i publikom. Potpuno je jedinstveno i ne postoji ništa ovakvo slično na cijelom svijetu - oduševljeno je poručio medijima ispred legendi Cambridgea, Alex Gregory. Da je Split i Regata Sveti Duje ostavila dojam na goste iz Engleske potvrđuje i Jonny Searle, zlatni olimpijac iz Barcelone 1992. godine: - Biti drugi nije nikada jednako dobro kao kada ste prvi naravno, ali bitno je da smo stigli. Prošle smo godine pobijedili, ove nismo, ali zato sada imamo godinu dana da se pripremimo da budemo bolji. Bio je ovo predivan put - spoj sunca, mora i gostoljubljivih ljudi i siguran sam da se vidimo iduće godine - kazao je.

- Ovu drugu trku smo bili jako blizu, samo par stotinki razlike. Bila je dobra trka i lipa atmosfera kao i uvijek tako da je bio gušt. Drago mi je zbog Cambridgea da su pobijedili na Rivi, to je poznata ekipa i drago mi je zbog njih - rekao je Igor

Boraska, brončani s Olimpijskih igara u Sydneyu i Legenda splitskog Gusara. Podsjetimo, na regatnoj stazi u Spinutu, u muškoj sveučilišnoj konkurenciji slavio je Cambridge i tako

“

Obožavam biti ovdje i trkati se, nadam se da ću imati prilike vraćati se u Split, potpuno je jedinstveno i ne postoji ništa ovakvo slično na cijelom svijetu - oduševljeno je ispred legendi Cambridgea poručio Alex Gregory

ponovio uspjeh ovogodišnjeg Boat racea na Temzi. U posljednjih 19 godina, od kada ekipe Oxforda i Cambridgea nastupaju na ovoj regati, ovo je tek treći put da obje ekipe nisu bile među tri prvoplasirane. Studentice Oxforda slavile su ispred starih rivala u ženskoj konkurenciji, a između 9 hrvatskih predstavnika, jedno odličje osvojile su studentice Sveučilišta u Zagrebu osvojivši treće mjesto.

Razgovarali smo i sa splitskim “gusarašima”, studentom i legendom, Matom Kukom i Denisom Bobanom.

Pomiješani dojmovi

Na sveučilišnoj utrci na Spinutu, splitski su studenti među 14 ekipa osvojili veliko šesto mjesto, dok je posada legendi, sve redom sjajnih veslača splitskog HVK Gusar uspješno otežala borbu Oxforda i Cambridgea za naslov.

- Dojmovi su uvijek pomiješani kada je Regata u pitanju. Ima jako puno posla jer smo i u organizaciji, zajedno sa svim ostalim ljudima. Onda dođe regata, dođe trka, uzbuđenje i vrati se sva emocija koju sam imao dok sam aktivno veslao. Sve to nekako prođe i uvijek na kraju budem zadovoljan kako je sve ispalo - osvrnuo se trener i član posade legendi Splita, Denis Boban.

Peh se Splitsćanima dogodio netom prije starta, na posljednjem mjestu puknuo je držač vesla, što je Boban usporedio s Formulom1:

- To je kao da se na formuli odvida kolo. Vozač hoće, daje gasa, ali ono ne sluša. Eto, otprilike je tako i bilo s nama danas. Unatoč problemu tehničke prilike dali smo sve od sebe, bili najbolji što smo u tom trenutku mogli i u drugoj trci bili jako jako blizu - kazao je.

Mate Kuko iskreno je rekao kako je ova Regata za njega, prije svega, jedan veliki “gušt”.

- Zaista je spektakularno na svom terenu utrkivati se s najboljim ekipama iz Europe. Što se rezultata tiče, sjajno smo odradili kvalifikacijsku utрку, osigurali finale i dali sve od sebe. U tjesnoj utrci smo bili šesti, no iza nas je zaista jedno prekrasno iskustvo koje ćemo ponoviti - dodao je Kuko.

DIGITALIZIJAIN

DIGITALIZIJAIN

DIGITALIZIJAIN

DIGITALIZIJAIN

UNISPORT

Dr. sc. Maria Florencia Luchetti

INTERVJU: DR. SC. MARÍA FLORENCIA LUCHETTI, INSTITUT ZA ISTRAŽIVANJE MIGRACIJA

Nešto je u meni nedostajalo, tražila sam ovaj dio sebe i našla sam ga ovdje!

Tražila sam svoje hrvatske korijene, nešto u meni je nedostajalo. Na tom putu sam se zaljubila u ljepotu rodnog kraja moje bake, zatim u jednog Hrvata, a zatim i u Hrvatsku općenito. Mogu zaključiti da su ljubav, znatiželja i emocionalni kapital bili krajnji razlozi mojeg preseljenja u Hrvatsku i za ostanak

PIŠE NATASHA KATHLEEN RUŽIĆ

Dr. sc. Maria Florencia Luchetti je doktorica društvenih znanosti, magistrica komunikologije i kulture te diplomirana sociologinja i profesorica sociologije sa Sveučilišta u Buenos Airesu. Sudjelovala je u raznim istraživačkim projektima u kojima je istraživala, među ostalim, audiovizualne produkcije druge polovice 20. stoljeća i kulturne prakse povezane s političkim simboličkim integracijama, uključivanja i isključivanja u Argentini. Od 2015. godine razvijala je i nove istraživačke pravce koji se odnose na razne aspekte hrvatskoga iseljeničtva u Južnoj Americi. O tim temama

objavila je više od četrdeset radova i izlagala na brojnim domaćim i međunarodnim konferencijama.

Dok je Hrvatska suočena s padom broja stanovnika državna vlast i akademske institucije nastoje razviti metode privlačenja i zadržavanja Hrvata iz inozemstva, kao jedan od načina za poboljšanje demografske situacije. Druga, treća i daljnje generacije Hrvata iz Južne Amerike pokazuju sve veći interes za život u Hrvatskoj. Oni su uglavnom visoko obrazovani, znatiželjni da nauče više o svojoj kulturnoj baštini, oni su hrvatski emotivni kulturni kapital u inozemstvu. Postavljaju se pitanja kako im pomoći da ostvare svoj cilj

“

Migracijski proces nije lak niti brz, nije tu samo riječ o preseljenju nego u traženju, pokušavanju, prilagođavanju, dokazivanju (ne samo drugima nego i sebi!), procesa koji zahtjeva prije svega upornost i puno strpljenja...

života u Hrvatskoj, cilj koji također pomaže u razvoju hrvatske budućnosti? Koje su najbolje prakse za optimalnu integraciju doseljenih hrvatskih potomaka u hrvatsko društvo? Pitanja su to o kojima smo razgovarali s dr. sc. Mariom Florenciom Luchetti, Hrvaticom treće generacije koja se u Hrvatsku doselila 2014. godine.

Kako to da ste se odlučili za život u Hrvatskoj?

-Zapravo prvi put sam došla na odmor u Dubrov-

nik i taj dolazak mi je potpuno promijenio život, upoznala sam ljepotu Hrvatske. Nakon toga sam došla učiti hrvatski jezik u Zagreb, bio je to jedan semestar i s učenjem jezika, htjela sam prije svega vidjeti priliku da pronađem dio sebe koji je bio napola skriven – tražila sam svoje hrvatske korijene. Nešto u meni je nedostajalo, tražila sam ovaj dio sebe i našla sam ga ovdje u domovini mojih predaka. Moram priznati da sam se na tom putu zaljubila u ljepotu rodnog kraja moje bake, zatim u jednog Hrvata, a zatim i u Hrvatsku općenito. Zbog toga, mogu zaključiti da su ljubav, znatiželja i emocionalni kapital bili krajnji razlozi mojeg preseljenja u Hr-

vatsku i za ostanak.

Radili ste na Fakultetu hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu od 2018. do 2021., i sada na IMIN-u. Jeste li se i kako ste se integrirali u akademsku i znanstvenu zajednicu?

- Moram reći da sam posao u svojoj struci pronašla brže nego što sam očekivala. Ovo je bio vrlo važan korak za mene da mogu ostati živjeti u Hrvatskoj, jer iako sam bila spremna raditi druge vrste posla, dok se nisam mogla baviti onime za što sam se obrazovala i spremala nisam bila mirna, osjećala sam da imam puno više za ponuditi i svugdje sam tražila priliku da to pokažem. Migracijski proces nije lak niti brz, nije tu samo riječ o preseljenju nego u traženju, pokušavanju, prilagođavanju, dokazivanju (ne samo drugima nego i sebi!), procesa koji zahtjeva prije svega upornost i puno strpljenja... Ne smije se spustiti/spuštati

ruke, izgubiti smjer ili zabraviti ciljeve. Što se tiče integracije u akademsku zajednicu, imala sam razna iskustva i mogu reći da se sada osjećam dobro integrirano. Tome je svakako utjecalo poštovanje i ljubaznost kolega koji su prepoznali moje sposobnosti i vještine, razvoj dobre radne atmosfere i mogućnost povezivanja hrvatske i latinoameričke akademske zajednice. Mislim da je do integracije vjerojatno došlo zahvaljujući mom osobnom životnom iskustvu kao i mojem akademskom obrazovanju. Osobno migracijsko iskustvo dolaska i življenja u Hrvatsku kao Hrvatice treće generacije, pomaže mi u razumijevanje migracijskih procesa u istraživačkom radu, i mislim da mi je to prednost u tom smislu.

Jeste li ovdje dobili neke nove mogućnosti u znanosti kojima se možda kao znanstvenica niste nadali?

- Dolazim iz Argentine, iz Buenos Airesa, ogroman je to grad gdje ima puno ljudi koji pokušavaju raditi i steći iskustvo i kada to uspijete s Hrvatskom, relativno malom zemljom, mislim da ovdje ima numerički manje konkurencije nego što je to slučaj s Argentinom. Zbog toga je lakše, ili bolje rečeno, brže se možda može doći do informacije, vidljivosti, prilike pokazivanja vlastitoga rada i postizanje zadanih ciljeva. S jedne strane cijeli migracijski proces je svojevrsni borbeni proces, a s druge strane relativno mala sredina koja može omogućiti komparativno više prilika. Zbog toga, kako sam rekla, mislim da sam dosta brzo dobila priliku raditi na Sveučilištu i obavljati različite uloge, od povezivanja domaćih i inozemnih ustanova do osmišljavanja projekata. Dok sam radila na Hrvatskim studijima, uz nastavu na predmetima, imala sam priliku s ostalim kolegama biti u radnoj skupini za izradu studijskog programa "Demografija i hrvatsko iseljeništvo". Bilo je to jako dobro iskustvo za mene. Sada radim u Institutu za istraživanje migracija na kojem nastavljam s razvijanjem suradnje s hrvatskom zajednicom u Argentini i drugim zemljama Južne Amerike, ali također između znanstvenih zajednica iz Hrvatske i iz Južne Amerike. Mislim da je moje osobno iskustvo i u ovom području išlo u prilog prilikama koje sam dobila kao znanstvenica.

Kao znanstvenica na znanstvenom institute u opisu Vašega posla su znanstvena istraživanja kroz

če migracijskih procesa i hrvatskoga iseljeništva. Ciljevi tih sporazuma su razviti i produbiti suradnju, dobiti veći pristup u nekoliko gradova u Argentini za razvoj i održavanje projekta pod nazivom "Hrvatski tragovi u Argentini. Identitetska obilježja Hrvata i njihovih potomaka na američkom jugu. Migracijski procesi između Hrvatske i Južne Amerike – Prva faza" koji financira MZO iz fondova EU. Glavni cilj projekta je analizirati migracijske procese između Hrvatske i Argentine stavljajući poseban naglasak na razumijevanje načina na koji su ti procesi pridonijeli napretku mjesta u koja su se migranti doselili. Jedan manji cilj je mapiranje te opisanje povijesnog razvoja i trenutnog stanja hrvatske zajednice u Argentini. Također je vrlo važna suradnja s institucijama koje nisu vezane uz Hrvatsku kako bismo upoznali druge važnosti naše teme i pomogli da tema bude prisutna. Isto tako cilj nam je da vidljivost bude veća u široj populaciji izvan Hrvatske. Vidimo to kao mogućnost gradnje međunarodne suradnje što bi možda u budućnosti moglo rezultirati razmjenom studenata i profesora, kao i uspostavljanja nekih zajedničkih studentskih programa. Također možemo povećati interdisciplinarnost u našim istraživanjima, što je u ovo vrijeme jako važno za produbljivanje poznavanje fenomena migracijskih procesa između Hrvatske i Južne Amerike.

Kao znanstvenica na znanstvenom institute u opisu Vašega posla su znanstvena istraživanja kroz

projekte. Možete li nam približe reći na kojim znanstvenim projektima trenutno radite?

- Trenutno u IMIN-u radim na različitim projektima i htjela bih istaknuti tri projekta: Prvi je "Hrvatski tragovi u Argentini", drugi je "Od dolaska do ostanaka" i treći projekt je "Mjere za useljavanje, integraciju i zapošljavanje potomaka Hrvata". Prvi od tih projekata, kao što sam spomenula, ima različite ciljeve: mapiranje gdje Hrvati žive u Argentini, tj. utvrditi koja su mjesta podrijetla, kakva je njihova situacija, saznati migracijske priče iz prošlosti te formiranja i održavanja identiteta. To je jako ambiciozan projekt koji se namjerava primijeniti u budućim fazama na druge zemlje Južne Amerike. Drugi projekt, provodi se uz financijsku potporu Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske i njegov glavni cilj nam je poticanje povratka i integracije potomaka hrvatskih iseljenika u hrvatsko društvo, kao i jačanje odnosa između domovine i dijas-pore. Unutar ovoga projekta istražuju se "najbolje prakse" u početnoj integraciji potomaka Hrvata u Hrvatsku, koji najviše dolaze zapravo iz Južne Amerike učiti jezik njihovih predaka zahvaljujući stipendijama Programa učenja hrvatskoga jezika u Republici Hrvatskoj. Jedan je to od najpoznatijih programa Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske među hrvatskom dijasporom u Južnoj Americi. Projekt surađuje s nekoliko ustanova i nudi ponajprije polaznicima programa, ali i drugim povrat-

nicima, potomcima i zainteresiranim osobama niz radionica, aktivnosti i kulturnih iskustava. Cilj trećeg navedenog projekta je izraditi pilot model povratka/useljavanja i integracije potomaka s fokusom na četiri ciljne skupine: studenti, radna snaga, poslovni ljudi/investitori i umirovljenici. Riječ je o primijenjenom znanstvenom projektu, razvijati odnos između dijas-pore i hrvatskog gospodarstva te raditi u skladu s najboljom praksom. Projekt dobiva također podršku Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske i provodimo ga u partnerstvu s Hrvatskom gospodarskom komorom i Sveučilištem Sjever.

Je li teško pronaći resurse ili prilike za učenje hrvatskog jezika i kulture u Argentini?

- To je jako dobro pitanje. Prvo bih rekla da nije teško naći resurse u ovom digitalnom dobu, međutim teško je naći online kvalitetne resurse. U Argentini postoje mogućnosti učenja hrvatskoga jezika, ali to ponajprije ovisi u kojem gradu boravimo. Ljudi koji žive daleko od glavnih ili velikih gradova mogu samo učiti online. Trenutno postoji puno zajednica koje bi htjele imati tečaj hrvatskog jezika ali nemaju mogućnosti doći do tečaja uživo i nemaju profesora iz Hrvatske, usprkos tome da ima dosta interesa za učenje hrvatskoga jezika.

Koje ste prednosti pronašli radeći u Hrvatskoj?

- Moram spomenuti da mi je najveća prednost to da imam akademsku slobodu, da mogu istraživati teme koje me zanimaju, naravno da

NATASHA KATHLEEN RUŽIĆ

“**Radim ono što volim i za što imam podršku kako bih stekla nova iskustva i vještine**

one moraju biti relevantne. Trenutno u IMIN-u mogu reći da se nagrađuje kreativnost i uz dobivenu podršku Instituta u istraživanju i rezultati su vidljivi. Nije uvijek I svugdje lako dobiti priliku istraživanja i rada onoga što se voli. Radim ono što volim, imam podršku da mogu graditi svoje iskustvo i vještine, istražujem ono što smatram važnim temama za našu zemlju i znanost, što je velika prednost moga rada u Hrvatskoj.

Što biste rekli nekome iz dijas-pore a koji razmišlja o povratku u domovinu svojih predaka?

- Predlažem svima koji žele doći živjeti u Hrvatsku da se pripreme na ono što im slijedi, važno je dobro razumjeti da će migracijski proces potrajati. Moraš znati što želiš od života, što ti je važno. Možda život u Hrvatskoj nije za svakoga. Kad se iseliš izgubiš puno, ali možeš puno i dobiti. Ako razmišljate o dolasku predlažem da se odvažite i dodete, probajte bez straha i bez oklijevanja. Svakako dobro isplanirajte i pokušajte ostvariti svoj životni san u Hrvatskoj.

Što su vaši rezultati istraživanja pokazali koji su najveći problemi u vezi s integracijom Južnoamerikanaca u Hrvatsku?

- Od istraživanja koja smo proveli do sada rezultati su pokazali da postoje mnoge poteškoće. Prva stvar je da se mora naučiti hrvatski jezik zbog njegove složenosti, ne samo da biste počeli učiti nego da biste mogli govoriti hrvatski na razini koja je potrebna za rad u svom poslu

“**U Hrvatskoj mi je najveća prednost to da imam akademsku slobodu, da mogu istraživati teme koje me zanimaju, naravno da one moraju biti relevantne**

na hrvatskom jeziku. Pronalaženje posla u svom području često može biti teže od očekivanog, posebno za one koji su dobro obrazovani i već rade u svom području.

Kada govorimo o onima koji žele doći iz Južne Amerike iz našeg istraživanja proizlazi da je 90 posto onih koji su visokoobrazovani. To su ljudi koji dolaze na početku ili na sredini svoje karijere i moraju prekinuti svoj razvoj karijere kako bi mogli naučiti hrvatski jezik do razine koja je potrebna da bi mogli raditi u svojoj struci. Moraju raditi na nižem radnom mjestu za vrijeme učenja jezika, za vrijeme čega žive u neizvjesnosti hoće li uopće naći nakon toliko truda pronaći posao u struci.

Što biste, kao netko tko je prolazio i još uvijek prolazi taj migracijski proces, predložili da Hrvatska poboljša po tom pitanju?

- Bilo bi dobro napraviti program kroz koji bi ljudi mogli dolaziti u vidu nekih prakse i raditi u svom području dok uče hrvatski. Problem s kojim se suočavamo je da je Hrvatska vrlo blizu Španjolskoj. Ako naši ljudi iz Južne Amerike dođu ovamo, žele ostati, ali ako prode više vremena i ne mogu pronaći posao ili odgovarajuću pomoć u učenju hrvatskoga jezika i nađu na mnoge poteškoće, mogu otići živjeti u Španjolsku gdje jezik neće biti problem. Gledajući na trenutnoj demografskoj situaciji Hrvatska bi trebala konkretno pomoći tim ljudima i ne očekivati od njih da svoju karijeru stave na čekanje tri godine dok ne nauče dobro hrvatski jezik. Potrebna je međumjera koja bi pomogla u ovom procesu integracije. Moramo poboljšati njihove prilike za učenje, kao i pomoći obiteljima da se djeca integriraju u škole. Drugi problem s kojim se ljudi susreću jest poteškoća u pronalaženju aktualnih informacija o važnim pitanjima kao što su državljanstvo i zdravstveno osiguranje.

Čvrsto predlažem da se izradi mrežna stranica na španjolskom jeziku i koja zainteresiranima pruža sve potrebne i precizne informacije za kretanje i život u Hrvatskoj. Ovo treba stvarati iz perspektive da ti ljudi dolaze iz potpuno različitih sustava, da u sadržaju nema pretpostavljenih znanja, nego da je svaki korak jasno objašnjen iz početka za sve aspekte migracije i življenja u Hrvatskoj.

NATASHA KATHLEEN RUŽIĆ

ODRŽANI 22. LOŠINJSKI DANI BIOETIKE

Promišljanje o čovjekovoj ulozi i tragu koji ostavlja na Zemlji

Ove su godine Lošinjski dani bioetike okupili stotinjak znanstvenika i studenata, a bogati četverodnevni program obuhvaćao je, među ostalim, međunarodni simpozij 'Integrativna bioetika i nova epoha', studentsku bioetičku radionicu 'Egzistencija, nesigurnost i nasilje' te okrugli stol 'Budućnost turizma: održivi turizam i znanstveni turizam'

Saša Zavrtnik govorio je o ulozi pčela u detekciji onečišćenja okoliša

Hrvoje Jurić

Matija Mato Škerbić

Tradicionalna znanstveno-kulturna manifestacija svake je godine sve posjećenija

Otvoravanje studentske radionice

Sudionici Lošinjskih dana bioetike

Lošinjski dani bioetike odigrali su također ključnu ulogu u razvoju bioetike u Hrvatskoj i jugoistočnoj Europi te umrežavanju hrvatskih i jugoistočnoeuropskih bioetičara

s kolegama iz drugih dijelova Europe i svijeta, a doprinijeli su i nastanku inovativnog koncepta integrativne bioetike koji je već etabliran u svjetskoj bioetičkoj raspra-

vi. Sveučilište u Zagrebu pri tom je igralo ključnu ulogu, kako putem svojih institucija i projekata, tako i putem sudjelovanja pojedinaca, odnosno profesora i studenata, što

je bio slučaj i ove godine kada su profesori i studenti Zagrebačkog sveučilišta sudjelovali u radu Lošinjskih dana bioetike - rekao je za Universitas prof. Hrvoje Jurić s Filozofskog fakulteta u Zagrebu, glavni tajnik Lošinjskih dana bioetike.

Ove su godine Lošinjski dani bioetike okupili stotinjak znanstvenika i studenata, a bogati četverodnevni program obuhvaćao je, među ostalim, međunarodni simpozij *Integrativna bioetika i nova epoha*, studentsku bioetičku radionicu *Egzistencija, nesigurnost i nasilje* te okrugli stol *Budućnost turizma: održivi turizam i znanstveni turizam*. Od popratnih programa bila je tu izložba fotografija, već uobičajeno i vrlo posjećeno predstavljanje recentnih bioetičkih izdanja, kao i glazbena slušaonica u organizaciji studenata.

Teško je pobrojiti sva izlaganja koja su održali domaći i strani znanstvenici, profesori, docenti i doktori znanosti. Možda bi tek trebalo spomenuti predavanje koje je održao Saša Zavrtnik s Geotehničkog fakulteta u Varaždinu. Predstavio je rad koji je napravio s kolegicom/mentoricom Jelenom Loborec, a tiče se onečišćenja okoliša metalima na međonosnim pčelama kao biološkim pokazateljima tog problema:

- Iako metali ne uzrokuju trenutne masovne pomore pčela, akumuliraju se u njihovim tijelima, kao i u proizvodima, što se može odraziti na njihovo zdravlje, a konzumacijom pčelinjih proizvoda i na zdravlje ljudi. Znanstveno istraživanje u sklopu projekta "Pčele - čuvarice života na Zemlji", provedeno na području Varaždinske županije, uključivalo je terensko uzorkovanje pojedinih sastavnica okoliša, kao i biljnog materijala te onog iz pčelinjih zajednica.

U uzorcima s pet različitih lokacija, ovisno o različitom stupnju antropogenog pritiska, određivani su teški metali kadmij, olovo i živa - upozorio je Zavrtnik, dodavši ono što svi znamo - bez pčele ne može biti ni života.

Tradicija duža od dva desetljeća

Matija Mato Škerbić s Fakultet hrvatskih studija u Zagrebu bavio se pak raspravom o uključivanju transrodnih sportaša u ženske kategorije u sportu. Predstavio je model "intrinzičnih/ekstrinzičnih vrijednosti sporta" i pokazao kako su filozofi i (bio)etičari sporta usvojili stajalište da su intrinzične vrijednosti bitne za sport:

- Društvene vrijednosti mogu se prenijeti i primijeniti na sport, ali samo uvjetno. A uvijek je - poštovanje sportskih specifičnosti: zakona, etosa i vrijednosti - zaključio je Škerbić.

Bilo je zanimljivo gledati s koliko strasti, posvećenošću i originalnih ideja bioetički život na Zemlji promišljaju studenti i profesori, izlagači u brojnim sekcijama te mladi koji su se skupljali u parku i na plaži hotela "Aurora", te razmjenjivali poglede, teze i argumente.

Stoga ne iznenađuje da Lošinjski dani bioetike traju već 22 godine, a sigurni smo da će im vijek trajanja biti još barem toliko godina u budućnosti.

PIŠE **BRANKO NAĐ**

Studenti s desetak sastavnica Sveučilišta u Zagrebu, njihovi profesori te znanstvenici iz Belgije, Bosne i Hercegovine, Kanade, Slovenije i Srbije i ove su se godine sastali u Malome Lošinju, na 22. po redu Lošinjskim danima bioetike.

Tradicionalna je to međunarodna znanstveno-kulturna manifestacija, u organizaciji Hrvatskog filozofskog društva, Hrvatskog bioetičkog društva i Grada Malog Lošinja. Suorganizatori 22. Lošinjskih dana bioetike bili su Znanstveni centar izvrsnosti za integrativnu bioetiku i Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, a Stu-

dentsku bioetičku radionicu, kao sastavni dio Lošinjskih dana bioetike, suorganizirali su Udruženje studenata filozofije i Odsjek za filozofiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Pokrovitelj je manifestacije bila Primorsko-goranska županija, a medijski pokrovitelj Universitas portal Sveučilišta u Zagrebu.

Međunarodni simpozij i studentska radionica

- Dosad je u radu Lošinjskih dana bioetike sudjelovalo oko tisuću znanstvenika različitih profila iz trideset i sedam zemalja Europe, Sjeverne i Južne Amerike, Azije i Oceanije, te više od četristo studenata iz Hrvatske i susjednih zemalja. Lo-

Bioetičke rasprave studenata u najboljem mogućem okruženju, uz šum valova Jadranskog mora

FAKULTET ELEKTROTEHNIKE I RAČUNARSTVA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU NA KROV INSTALIRAO SOLARNE PANELE

Suncem pogonjen FER

Nova solarna elektrana na krovu fakulteta kapaciteta je 600 kW i zajedno s baterijskim spremnikom omogućit će lokalnu proizvodnju i potrošnju gotovo 50% ukupnih energetske potrebe FER-a. Cilj je ovakvih nastojanja da FER u skoroj budućnosti postane energetski neovisan i ugljično neutralan

Dekan Vedran Bilas i profesor Tomislav Capuder, voditelj projekta

PIŠE **BRANKO NAD**

Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu uspješno je proveo projekt izgradnje solarne elektrane i baterijskog spremnika, a tijekom projekta, rezultati i budućni planovi predstavljeni su na završnoj konferenciji održanoj danas u prostorijama FER-a.

Projekt "Fotonaponski sustav za proizvodnju električne energije za vlastite potrebe u mrežnom radu SE-FER-005 – Faza 1", skraćenog naziva SOLAR FER, ukupne vrijednosti 815.000 eura, financirali su Island, Lihtenštajn i Norveška preko Financijskog mehanizma Europskoga gospodarskog prostora (EGP) 2014.-2021., uz nacionalno sufinanciranje Republike Hrvatske u iznosu 693.000 eura bespovratnih sredstava iz Programa "Energija i klimatske promjene".

FER je proteklih godina proveo niz infrastrukturnih i razvojnih projekata u području održive energetike: po-

stavljene su dvije manje solarne elektrane i niz baterijskih spremnika, razvijen vlastiti sustav upravljanja potrošnjom energije, instalirane su punionice za električna vozila.... Ali, novim projektom "Fotonaponski sustav za proizvodnju električne energije za vlastite potrebe u mrežnom radu SE-FER-005 – Faza 1" sve je podignuto na razinu iznad. Nova solarna elektrana kapaciteta je 600 kW i zajedno s baterijskim spremnikom omogućit će lokalnu proizvodnju i potrošnju gotovo 50% ukupnih energetske potrebe FER-a.

Cilj ovakvih nastojanja je da FER u skoroj budućnosti postane energetski neovisan i ugljično neutralan, rekao je izv. prof. **Tomislav Capuder**, voditelj projekta:

- Već danas imamo više od 700 kW instaliranih solarnih elektrana, baterijski sustavi će u konačnici premasiti 350 kWh i 150 kW, razvili smo vlastiti sustav upravljanja potrošnjom i punionicama za električna vozila, a neke pro-

Profesor Capuder na krovu FER-a među solarnim panelima

BRANKO NAD

FER

jekte ćemo tek predstaviti u nadolazećem razdoblju. Ovi sustavi omogućuju FER-u optimizaciju potrošnje lokalno proizvedene energije, ali i neke nove nastavne i istraživačke smjerove u našem radu.

Projekt SOLAR FER nas je zapravo transformirao u fleksibilno energetsko čvorište, što znači da ćemo pametnim upravljanjem moći pružati usluge operatorima sustava, ali i primjerice dijeliti višak energije u kontekstu građanske energije.

Pitali smo profesora Capudera koliko se, pri postavljanju solarnih panela na krov FER-a, vodilo računa o sve nestabilnijim vremenskim neprilikama, poglavito nakon prošlogodišnje oluje koja je pogodila i dosta naštetila Zagrebu:

- Solarni paneli jesu donekle otporni na tuču i oštećenja koja bi mogli izazvati komadići leda, no mi smo prilikom instalacije tih ploča na krovu FER-a najviše vodili računa o jakim vjetrovima. Stoga su ti paneli postavljeni aerodinamički nakošeni, kako bi bili što otporniji na eventualne oluje, pijavice i slične udare zračnih valova.

Osim energetske obnove, koja je u planu, te vlastitog sustava upravljanja energetskim sustavima, FER postaje jedinstveno fleksibilno ener-

getsko čvorište. Time jasno pokazuje svoju znanstvenu, nastavnu i stručnu orijentiranost na održivost, obnovljive izvore energije i energetske učinkovitost.

U tom kontekstu ističe se i Studij energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora koji FER provodi zajedno s Fakultetom strojarstva i brodogradnje (FSB) i u suradnji s Gradom Šibenikom, a kojim provodi izobrazbu jedinstvenih stručnjaka energetike.

- Fakultet elektrotehnike i računarstva se svojom strategijom razvoja usmjerava na održivost, energetske učinkovitost i obnovljive izvore energije. Izuzetno smo ponosni na projekt solarne elektrane, kojim radimo prvi i veliki korak u smjeru sustavne strukturne i energetske obnove FER-a, nakon koje ćemo biti jedan od prvih niskougljičnih fakulteta u Hrvatskoj. Time će FER i u budućnosti biti nastavno, stručno i znanstveno jedna od vodećih regionalnih i prepoznatljiva europska institucija u području održive energetike. Uvjereni smo da će ovo prepoznati i podržati ključni

“

Na Fakultetu elektrotehnike i računarstva, jednoj od 34 sastavnice Sveučilišta u Zagrebu, vjeruju da njihov primjer treba slijediti kao primjer dobre prakse kako u nasljeđe ostaviti energetski zelenu i učinkovitu Hrvatsku

dionici u Hrvatskoj - poručio je prof. **Vedran Bilas**, dekan FER-a

Tijekom interaktivnog okupljanja na završnoj konferenciji projekta predstavljen je program financiranja Europskoga gospodarskog prostora, istaknute su mogućnosti koje ovakvi instrumenti pružaju, a zaposlenici FER-a prikazali su niz projekata i rješenja koja su već implementirana, ne samo na FER-u, nego i u realnom sektoru. Brojna nova rješenja i platforme omogućuju nove poslovne modele korištenja solarne energije.

- Vjerujemo da svaki hrvatski građanin mora imati mogućnost proizvodnje vlastite energije na krovu svoje kuće ili zgrade, ali i mogućnost da tu energiju podijeli i kupi na što učinkovitiji način. Osim što smo aktivni u znanstvenoistraživačkom spektru, nastojimo kontinuirano prilagođavati naš nastavni program novitetima i zahtjevima tržišta rada. Zajedno s Fakultetom strojarstva i brodogradnje upravo radimo na novom programu našeg združenog Studija energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, s ciljem stvaranja jedinstvenih stručnjaka koji će podržati ubrzanje energetske tranzicije - zaključila je u svom izlaganju dr. sc. **Mirna Gržanić Antić**, docentica na FER-u.

Na Fakultetu elektrotehnike i računarstva, jednoj od 34 sastavnice Sveučilišta u Zagrebu, vjeruju da njihov primjer treba slijediti kao primjer dobre prakse kako u nasljeđe ostaviti energetski zelenu i učinkovitu Hrvatsku, a oni će svojim radom pokušati postaviti nove granice koje vode u održivu budućnost.

“

Projekt SOLAR FER nas je transformirao u fleksibilno energetsko čvorište, što znači da ćemo pametnim upravljanjem moći pružati usluge operatorima sustava, ali i primjerice dijeliti višak energije u kontekstu građanske energije - izv. prof. **Tomislav Capuder**, voditelj projekta

Predstavljanje projekta

BRANKO NAD

NOVI SIMPOZIJ 'BIOETIČKI ARBORETUM'

Sudionici simpozija

PIŠE I SNIMIO BRAKO NAD

Bioetički arboretum" no-
vopokrenuti je projekt
simpozijsskoga karak-
tera s ciljem poticanja
kritičkog promišljanja čovje-
kova odnosa prema više-nego-
ljudskom svijetu, koji je u za-
grebačkom Botaničkom vrtu
okupio pedesetak studenata,
sklona bioetičkom promišlja-
nju svijeta.

Jan Defrančeski, predsjed-
nik simpozija te tajnik Hrvat-
skog filozofskog društva i Sve-
učilišnog centra za integrat-
ivnu bioetiku, objašnjava za
Akademski list kako je ovaj
projekt nastao kao odgovor na
čovjekovu rastuću potrebu za
neposrednijim i zdravijim od-
nosom s prirodnim svijetom,
a koja je sve više prisutna i u
kontekstu društvenih i huma-
nističkih znanosti:

– Stoga naš simpozij, po-
red klasičnog konferencijskog
okruženja, nudi i iskustvo su-
djelovanja u raspravama koje
se velikim dijelom održavaju i
u samom prirodi, odnosno za-
grebačkom Botaničkom vrtu.

Skretanjem pozornosti na
razne "zelene ideje" – od in-
tegrativne bioetike i dubinske
ekologije, preko etike i este-
tike zaštite okoliša do ekolin-
gvistike i ekofeminizma, ali
i kroz podržavanje različitih
vrsta zelenog aktivizma i eko-
loških inicijativa, "Bioetički
arboretum" nastoji svim za-
interesiranim ponuditi zajed-
nički prostor za istraživanje
gorućih ekoloških temama
i kritičko preispitivanje vla-
stityh pretpostavki moralnog
ophođenja prema okolišu i ne-
ljudskim živim bićima.

– S obzirom na obilježava-
nje dviju obljetnica, Dana
planeta Zemlje (22. travnja
2024.) i 300. obljetnice rođenja
Immanuela Kanta (22. travnja
1724. – 12. veljače 1804.), pro-
gram "Bioetičkog arboretu-
ma" posvećen je poticanju
rasprave o Kantovoj filozofiji
u kontekstu brige za više-nego-
ljudski svijet, s posebnim
naglasakom na stvaranje ori-
jentacijskih osnova za moral-
no ophođenje prema prirodi
u cjelini, ali i Zemlji – kao na-
šem jedinom pravom domu –
zaključuje naš sugovornik.

Studenti u Botaničkom vrtu promišljali o povezanosti čovjeka i prirode

Na prvom izdanju simpozija u organizaciji Biološkog odsjeka Prirodoslovno-matematičkog fakulteta i Odsjeka za filozofiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, raspravljalo se o gorućim ekološkim temama i kritički preispitivale pretpostavke moralnog ophođenja prema okolišu i ne-ljudskim živim bićima

Studente bioetičare i njihove profesore u Botaničkom je vrtu dočekao voditelj dr. sc. Vanja Stamenković

Simpozij je bio podijeljen u tri tematske sesije: "Bioetički herbarij", "U šetnji s Immanuelom Kantom" i "Kant u 21. stoljeću". No, pored simpozijsskoga dijela na kojemu su sa svojim referatima sudjelovali poglavito profesori i studenti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, ovogodišnji

program "Bioetičkog arboretuma" sastojao se i od tribine "Bioetički utorak: životinja kao subjekt, simbol i objekt", projekcije dokumentarnog filma "Living in the Future's Past", radionice presađivanja biljaka "Plants with Benefits" i fakultativnog obilaska Botaničkog vrta u Zagrebu.

Studente bioetičare i njihove profesore u Botaničkom je vrtu dočekao dr. sc. **Vanja Stamenković**, voditelj Vrta i predstavnik Hrvatske u Europskom konzorciju botaničkih vrtova (EBGC).

Ispričao im je Stamenković kratku povijest Botaničkog vrta u Zagrebu, zapravo jedino pravog botaničkog vrta u Hrvatskoj, te upozorio na sve veću prijetnju koja dolazi s klimatskim promjenama. Pa će tako botanički vrtovi u skorijoj budućnosti biti jedina mjesta gdje ćemo moći vidjeti biljke i stabla koja smo dosad uzimali zdravo za gotovo jer su bila svugdje oko nas. Tako su procjene da bi za pedesetak godina obična bukva mogla u prirodi nestati, pa bi okoliš, zbog povećane temperature, mogli ispunjavati palme i ostalo tropsko i suptropsko bilje.

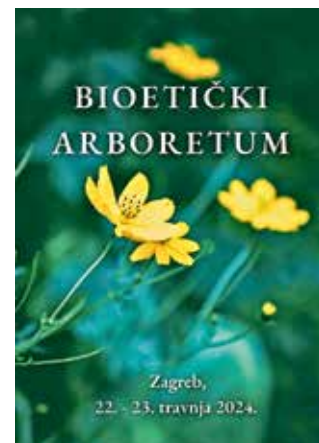
U plenarnom predavanju pod naslovom "Vrijednost prirodnih dobara" dr. sc. **Lidija Knorr**, viša asistentica s Filo-

zofskog fakulteta u Zagrebu, govorila je o vrstama vrijednosti, postavila pitanje objekta u raspravi o pojmu vrijednosti te potaknula raspravu o ulozi čovjeka u procjenjivanju vrijednosti nekog objekta.

– Kada govorimo o vrstama vrijednosti, mi se kao subjekti zapravo u tom slučaju pozicioniramo s obzirom na neki objekt, na način da iz određenog kuta gledišta ili centra nekih prepoznatih vrijednosti promatramo objekt i sudimo mu s obzirom na vrijednosti koje objekt, smatramo, posjeduje, a koje smo mi prepoznali kao vrijedne s obzirom na centar gledišta iz kojeg objektu pristupamo – zaključila je Knorr.

Drugi dio simpozija održan je u prostorijama Sveučilišnog centra za integrativnu bioetiku Sveučilišta u Zagrebu, odmah uz zgradu Filozofskog fakulteta.

Premda je ovo događanje primarno bilo zamišljeno kao skromno obilježavanje

Jan Defrančeski

Lidija Knorr govorila je o vrijednostima prirodnih dobara

spomenutih obljetnica, zahvaljujući ostvarenoj suradnji prominentnih institucija koje dijele zajedničko nastojanje oko kritičkog promišljanja ljudskog stanja, daje se naslutiti da "Bioetički arboretum" čeka jedna svijetla i obećavajuća budućnost – puna ekoloških izazova i plodonosnih rasprava.

ODRŽAN OSMI 'DAN I NOĆ NA PMF-U' SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Mijenjamo društvo znanjem!

Cilj manifestacije "Dan i noć na PMF-u" je potaknuti interes i znanstvenost kod djece i mladih za područje prirodoslovja, matematike i računarstva, te ih potaknuti da odaberu studij i karijeru u ovim perspektivnim područjima. Posjetitelji su imali priliku uživati u znanosti na doista jedinstven način, kroz brojne informacije, igre i slične aktivnosti.

Svaki odsjek PMF-a pripremio je svoje posebne aktivnosti. Fizički odsjek izavao je posjetitelje s postavkom "Ledeno doba", gdje su morali procijeniti kada će se ledena kocka otopiti, a izložena je i izložba "Žene u STEM-u 2. dio". Geofizički odsjek pripremio je "Escape room – soba Andrije Mohorovičića", dok je Geografski odsjek organizirao geocaching igru oko fakulteta. Geološki odsjek privukao je mlade posjetitelje radionicama inspiriranim popularnom igrom "Minecraft", a Kemijski odsjek pružio je posjetiteljima raznovrsne pokuse i aktivnosti poput "PO Entropija", "Svijet kemije" te escape room. Matematički odsjek nije zaostajao za sobom s robotima, radionicom origamija te matematičkom potjerom. Biološki odsjek posjetitelje je proveo kroz društvene igre o ekosustavima, a posjetitelji u gradu su mogli ići na vođenu turu Botaničkim vrtom PMF-a.

Dnevni program je uključivao čak 125 različitih predavanja, pokusa i radionica, posjete laboratorijima te postavljanje upita struč-

Pod visokim pokroviteljstvom predsjednika Republike Hrvatske održan je osmi po redu 'Dan i noć na PMF-u', jedan od najznačajnijih događaja popularizacije znanosti u Hrvatskoj. Kao i prošle godine, partner događanja bio je Državni hidrometeorološki zavod a uz njih, ove godine, i tvrtka Infobip

HANA BILIĆ

“
Noćni program donio je zanimljiva predavanja, predstavu te mogućnost sudjelovanja posjetitelja u znanstveno-popularnom kvizu

li mnoge učenike da razmisle o odabiru studija i karijere u ovim područjima djelovanja”, istaknuo je profesor Planinić, dekan PMF-a.

“Dan i noć na PMF-u” svake godine nadmašuje očekivanja svojim bogatim sadržajem i interaktivnim pristupom znanosti. Ovo cjelodnevno događanje je posjetilo oko 4000 posjetitelja, pretežito učenika i studenata no bilo je i predškolaraca kao i djece s roditeljima, bakama i djedovima koji su došli vidjeti što se sve na PMF-u radi i kako znanost može biti zanimljiva. Ovim događanjem ne samo da potičemo mlade na istraživanje i razumijevanje svijeta oko sebe, već i gradimo mostove između akademске zajednice i šireg društva. S nadom u još bolju budućnost, očekujemo i daljnji rast i razvoj ovog važnog događaja u godinama koje dolaze. Mijenjamo društvo znanjem!

PMF SuZG

“
Ono što nas posebno veseli i čini ponosnima je što je ovo događanje izazvalo velik interes javnosti, ističući tako važnost znanosti

njacima iz raznih područja prirodoslovja, dok je noćni program donio zanimljiva predavanja, predstavu te mogućnost sudjelovanja posjetitelja u znanstveno-popularnom kvizu. Međutim, osim obilja znanja, posjetitelji su dočekala i neka iznenađenja. Dekan PMF-a Mirko Planinić otvorio je pro-

gram glazbenim nastupom u pratnji Valentine Badurine, Luke Norca i Frana Krste Šercara, dok je zagrijavanje atmosfere upotpunjeno ko-reografijom Lare Herceg na pjesmu “Rim Tim Tagi Dim” čime je PMF dao podršku našem Eurovizijском predstavniku Baby Lasagni. Završetak večeri bio je uz pjesmu i ples na koncertu zagrebačke rock-grupe “Cry Babies”.

“Ono što nas posebno veseli i čini ponosnima je što je ovo događanje izazvalo velik interes javnosti, ističući tako važnost znanosti. Povećanje broja učenika i studenata koji se odlučuju za obrazovanje u području znanosti, tehnolo-

gije, inženjerstva i matematike (STEM područje) ključan je cilj promjena u obrazovnom sustavu Republike Hrvatske. Društvo u kojem se prirodne znanosti cijene i potiču simbol je modernosti, prosperiteta te otvorenosti prema novim spoznajama i idejama. Vjerujemo da smo ovim događanjem potaknu-

HANA BILIĆ

Sudionici utrke
sa Sveučilišta u
Zagrebu

HUMANITARNA UTRKA

Sveučilište u Zagrebu na svjetski popularnoj humanitarnoj utrci Wings for Life World Run

Među 8000 sudionika, 50 humanitarnih trkača stiglo je u Zadar u organizaciji Sveučilišta u Zagrebu

PİSE **MATE VUKŠIĆ**

Wings for Life neprofitna je zaklada koja diljem svijeta financira najsuvremenija istraživanja i kliničke studije s ciljem izlječenja ozljeda ledne moždine. Zakladu su pokrenuli dvostruki svjetski prvak u motokrosu Heinz Kinič i osnivač Red Bulla Dietrich Mateschitz. Osim utrke, zaklada svake godine organizira međunarodne konferencije kako bi okupila vodeće istraživače iz raznih znanstvenih područja. Također, zaklada djeluje i kao pomagač i moderator podupirući skupne projekte i okupljajući vrhunske znanstvenike i istraživače te velika imena iz poslovnoga i svijeta športa radi unaprjeđenja postojećih tehnologija i razvoja novih kako bi se poboljšali ishodi liječenja ozljeda ledne moždine.

Jednako isto izdanje utrke Wings for Life World Run održalo se u nedjelju 5. svibnja širom svijeta, a o njezinu uspjehu dovoljno govori činjenica da je postavljen novi rekord za najveći trkački događaj u svijetu. U utrci Wings for Life World Run sudjelovalo je 265.818 ljudi iz 169 zemalja, čime je nadmašio prethodni rekord. Svi su trčali, hodali ili se vozili u kolicima za isti cilj: prikupiti sredstva za klinička istraživanja u svrhu pronalaska lijeka za ozljedu ledne moždine. Prikupljeno je više od 8,1 milijun eura. Bilo je ukupno 345 organiziranih App Run i sedam velikih Flagship Run događaja, koji su se održali u Beču (Austrija), Bredi (Nizozemska), Münchenu (Njemačka), Zugu (Švicarska), Ljubljani (Slovenija), Po-

znańu (Poljska) i, naravno, u Zadru. Na svjetskoj razini, u muškoj i ženskoj konkurenciji, najbolji su bili japanski trkač Tomoya Watanabe (70 pretrčanih kilometara) i poljska trkačica Dominika Stelmach (55 kilometara). Među slavim sportašima koji podupiru utrku nalaze se nogometaš Neymar Jr., ragbijaš Siya Kolisi, MotoGP zvijezde Marc Márquez i Dani Pedrosa, tenisač Stefanos Tsitsipas, skijašica Lindsey Vonn, košarkaš Džanan Musa, naš nogometni trener i proslavljeni igrač Niko Kovač i brojni drugi.

Wings for life World Run jedinstvena je utrka u kojoj svi sudionici startaju istovremeno diljem svijeta. Nije važno jeste li profesionalni sportaš, rekreativac ili početnik. Nema cilja. Umjesto toga, 30 minuta nakon starta presretno vo-

vozilo započinje svoju potjeru i lovi trkače i sudionike u invazivnim kolicima. Oni koji su se koristili aplikacijom Run App, "bježali" su od virtualnog automobila koji je krenuo 30 minuta nakon starta utrke, a Flagship Run sudionike utrke jurilo je pravo presretno vozilo (Catcher Car). U oba slučaja, kada bi ih automobil sustigao, njihova bi utrka završila. Najbolje od svega: 100-postotni iznos svih startnina i donacija ide izravno na istraživanja i pomoći će u pronalasku lijeka za ozljedu ledne moždine.

U ovogodišnjem izdanju utrke u Zadru, koja je počela na znak startnog pucnja u 13.00 po lokalnom vremenu, više od 8000 rekreativaca, maratonača, ultramaratonača i sudionika u kolicima dalo je svoj doprinos u misiji da ozljede ledne moždine postanu izlječive.

Upravo među tih 8000 sudionika, 50 humanitarnih trkača stiglo je u Zadar u organizaciji Sveučilišta u Zagrebu.

Među 50 sudionika koji su nastupali u timu Sveučilišta u Zagrebu prijavili su se studenti i profesori sa sljedećih sastavnica: Geodetski fakultet, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Fakultet političkih znanosti, Grafički fakultet, Agronomski fakultet, Fakultet elektrotehnike i računarstva, Rudarsko-geološko-naftni fakultet, Ekonomski fakultet, Fakultet prometnih znanosti, Veterinarski fakultet, Fakultet šumarstva i drvne tehnologije, Građevinski fakultet, Filozofski fakultet, Kineziološki fakultet, Fakultet organizacije i informatike, Prehrambeno-biotehnoški fakultet, Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije i Geotehnički fa-

kultet, kao i djelatnici Sveučilišnoga računskoga centra. Tim Sveučilišta u Zagrebu završio je na 415. mjestu: naši trkači ukupno su pretrčali 398,01 kilometar, što je sjajan rezultat za prvu godinu sudjelovanja. Profesor Julije Jakšetić s Prehrambeno-biotehnoškoga fakulteta istrčao je najviše od cijelog tima Sveučilišta u Zagrebu - izvanrednih 37 kilometara, a profesorica Ivana Hebrang Grgić s Filozofskoga fakulteta bila je najbolje plasirana predstavica tima s pretrčanih 18,7 kilometara.

Jedna od sudionica tima Sveučilišta u Zagrebu bila je Marta Samardžić, studentica 4. godine Kineziološkoga fakulteta, kojoj je ovo bilo premijerno trčanje na utrci Wings for life World Run. Pitali smo je kakvi su joj dojmovi nakon istrčanih 9,5 kilometara. "Sudjelovanje na utrci bilo je fenomenalno iskustvo, žao mi je da nisam dosad sudjelovala na ovoj utrci, ali kada se ukazala ovakva prilika za trčanjem na ovakvoj humanitarnoj manifestaciji, odmah sam ju 'zgrabila'. Sama organizacija od strane Sveučilišta je bila besprijekorna, počevši od informacija koje smo dobivali uoči polaska u Zadar do samog povratka u Zagreb. Također, s obzirom na to da su u autobusu bili studenti i profesori s različitih sastavnica Sveučilišta, bilo je zanimljivo razmjenjivati iskustva s njima, pogotovo o načinu provedbe nastave tjelesne i zdravstvene kulture ili kineziološke kulture, a i sami značaj utrke Wings for Life World Run za njih. Sam put je krenuo naskom na parking u Mladosti, gdje je bilo lijepo vidjeti entuzijastične akademike, bili su tu studenti i profesori, razne generacije, od bruceša do profesora.

Prilikom dolaska u startnu zonu bilo je prekrasno vidjeti 8000 ljudi na jednom mjestu koji su svi tu bili zbog jednog cilja, od najmlađih koji su nedavno stali na noge do najstarijih generacija kojima zavidim i nadam se da ću jednog dana i ja imati taj duh. Ne samo to, nego i u kolima, sa štakama, na sve moguće načine i upravo zbog toga sam sigurna da mi ovo neće biti zadnji put da trčim ovu utrku. Također moram pohvaliti organizaciju s obzirom na to da su okrepne stanice od jako velike važnosti, a također i humanitarni karakter zadarskih stanovnika koji na svakih par kilometara doniraju neko piće ili hranu. Studentica sam Kineziološkog fakulteta i u sklopu jednog kolegija na 1. godini morali smo sudjelovati na barem tri organizirane utrke, ali ova utrka ne može se uspoređivati ni s jednom drugom.... Ovim putem pozvala bih sve ljude koji pročitu ovaj članak da se odazovu na utrku Wings for life World Run već 4. svibnja 2025. godine i neće požaliti. Također mi je drago da postoji i varijanta za one koji ne mogu doći u Zadar, a to je trčanje preko aplikacije, ali nisam pokušala.”

Osim studentice Marte Samardžić, razgovarali smo i s profesorom Vjekoslavom Cigrovskim s Kineziološkoga fakulteta, koji je više puta sudjelovao na ovoj utrci, a na ovogodišnjem izdanju utrke istrčao je zavidnih 25 kilometara:

-Meni ovo nije bilo prvi put da sudjelujem u utrci i svaka godina je posebna, a drago mi je da su se sada uključili i profesori s različitih fakulteta. Nadam se da će trend uključivanja u utrku biti sve veći, bilo to od strane studenata ili kolega profesora. Htio bih pohvaliti kolegu profesora Julija Jakšetića, koji je istrčao najviše od cijelog tima Sveučilišta u Zagrebu - izvanrednih 37 kilometara. Žao mi je da nismo svi koji pripadamo Sveučilištu u Zagrebu trčali u istom timu jer bismo ti-

Marta Samardžić

me ostvarili značajniji rezultat. Ovo je prvi put da Sveučilište u Zagrebu organizira grupni odlazak na utrku pa vjerujem da će se i to dogoditi u budućnosti kako bismo ostvarili istaknutiji rezultat. Mislim da bismo po rezultatu mogli biti najbolja akademska zajednica na svijetu,

Wings for life certificate 2024

tu, a time bismo potkrijepili titulu najaktivnijeg sveučilišta u Europi. Lijepo je bilo vidjeti studente zajedno s profesorima, kao i vidjeti sve te ljude u startnoj zoni s istom energijom, istim ciljem i humanitarnim karakterom. Od velikog značenja za uspješnost ove utrke je vrijeme na dan utrke, a ove godine nas je poslužilo i bilo je idealno za ovakvu jednu manifestaciju. Bilo je sunčano, a opet nije bilo previše vruće za trčanje pa mogu subjektivno reći da je ova utrka bila veoma uspješno organizirana. Što se tiče organizacije od strane Sveučilišta, isto tako smo imali sve informacije na vrijeme, prilagođenu mapu s ključnim točkama bitnima za nas sudionike, ali i za vozača autobusa, i sve je prošlo bez ikakvih problema. Veselim se utrci iduće godine i ako mi obveze dopuste, trčat ću još jednu godinu u nizu.

Sudionici utrke Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu

FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Održiva partnerstva u fokusu ovogodišnjih Dana međunarodne suradnje

Na Sveučilištu u Zagrebu Fakultetu organizacije i informatike u tijeku su šesnaesti Dani međunarodne suradnje – FOI International Days 2024.

Dan međunarodne suradnje

Piše **VIKA KEREKEŠ**

Događaj je to koji okuplja domaće i inozemne nastavnike, istraživače i studente sa sveučilišta diljem svijeta. Dan međunarodne suradnje danas je u Varaždinu okupio mnoge domaće i strane studente i predavače iz Europe, SAD-a i iz Južnoafričke Republike, uz središnju temu Održivih akademskih partnerstava (eng. Sustainable Partnerships). Organizator Dana međunarodne suradnje je Ured za međunarodnu suradnju FOI-ja.

Dekanica FOI-ja **prof. Marina Klačmer Čalopa** istaknula je da se ove godine okupilo šezdesetak stranih i domaćih gostiju, od istraživača i profesora do studenata iz deset zemalja s tri kontinenta. Glavni cilj nam je istaknuti internacionalizaciju kao prioritet Fakulteta te omogućiti našim studentima i nastavnicima pristup različitim prilikama za mobilnost putem programa poput Erasmus-a i kratkih intenzivnih programa (BIP). Trenutno imamo gotovo 30 Erasmus sporazuma s relevantnim sveučilištima diljem Europe, pružajući našim studentima i nastavnicima mogućnost razmjene znanja i suradnje u nastavi i istraživanjima. Sirenjem mreže bilateralnih sporazuma suradnje s više od 40 sveučilišta u Europi i SAD-u nastavljam ojačati našu međunarodnu prisutnost – istaknula je.

Prorektor za međunarodnu i međuinstitucijsku suradnju Sveučilišta u Zagrebu **prof. Jurica Pavičić** naglasio je važnost razvoja internacionalizacije FOI-ja, kao jedne od najvećih sastavnica Sveučilišta. Takvo usmjerenje podupire Sveučilište u Zagrebu, koje je dio UNIC-a (Europsko sveučilište postindustrijskih gradova) – saveza uz još deset sveučilišta posvećenih jačanju mobilnosti i uključivosti za društveni utje-

caj. Važno je da te europske alijanse zažive na našem prostoru – naglasio je Pavičić.

Uz prorektora Pavičića, koji je govorio o važnosti internacionalizacije i međunarodne suradnje te naglasak na dosad

ostvarene rezultate, ciljeve i značaj mreže europskih sveučilišta UNIC, pozvana predavanja održali su i **Marco van Hout**, kreativni direktor i suosnivač *Digital Society School* na Amsterdamskom sveučilištu primijenjenih znanosti, koji je prezentirao važnost međunarodne suradnje i povezivanja za dobrobit promjena u društvu te **dr. Christopher McGrew**, direktor Globalnog centra na *Indiana State University* u SAD-u, koji je upoznao prisutne s dugogodišnjom suradnjom između ISU i Sveučilišta u Zagrebu te Fakulteta organizacije i informatike.

U drugom dijelu programa održana je panel-diskusija o održivim akademskim partnerstvima koju je moderirala izv. **prof. Martina Tomičić Furjan**, prodekanica FOI-ja za znanost, projekte i međunarodnu suradnju. Predstavljena su i tri partnerska sveučilišta s kojima FPI planira intenzivirati suradnju: *Penn State* iz SAD-a, *Sveučilište u Pretoriji* iz Južnoafričke Republike i *Aschaffenburg sveučilište* primijenjenih znanosti iz Njemačke.

Uz to su tijekom tri Dana međunarodne suradnje održane interaktivne radionice i pozvana predavanja za studente, ali i nastavnike te Informativni dan programa Obzor Europa (eng. Horizon Europe).

Prof. Marina Klačmer Čalopa

Marco van Hout

Prorektor za međunarodnu i međuinstitucijsku suradnju Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Jurica Pavičić

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

Put u kreativnu budućnost - predstavljanje Umjetničkoga kalendara UniART

Piše **SUZG**
 SNIMIO **BRANKO NAB**

Raznovrsnim, interaktivnim, dinamičnim i nadasve zanimljivim programom, koji se sastojao od kolaža umjetničkih izvedbi i panel-rasprave, ispunjeno je bilo predstavljanje novoga broja kalendara umjetničkoga događanja na Sveučilištu u Zagrebu *UniART*, održano 25. travnja 2024. u zgradi Sveučilišta u Zagrebu (Regionalni centar za razvoj poduzetničkih kompetencija za zemlje jugoistočne Europe – SEECEL).

U kreativnoj izvedbi i predstavljanju svojih radova sudjelovalo je više od 120 studenata, profesora i mentora akademija i fakulteta Sveučilišta u Zagrebu: Akademije dramske umjetnosti, Akademije likovnih umjetnosti, Muzičke akademije, Arhitektonskoga fakulteta, Grafičkoga fakulteta, Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta i Tekstilno-tehnološkoga fakulteta.

U okviru programa održana je i zanimljiva panel-rasprava pod nazivom *UniART kreativna budućnost – umjetnik i umjetnost na tržištu*, na kojem su gostovali istaknuti alumni Sveučilišta u Zagrebu: **Rene Bitorajac**, **Davor Bruketa**, **Ivan Krpan**, **Petra Slobodnjak**, **Damir Begović** i prof. **Romana Matanovac Vučković**. U panelu su sudjelovali i prof. **Damir Ljubotina** te prof. **Davor Horvatić**, kao članovi *Odbora za budućnost*, odbora koji je osnovan kako bi promišljao i nastojao izlučiti zaključke o unaprjeđenju kreativnih studija na Sveučilištu u Zagrebu, poboljšanju uvjeta studiranja, prilagođavanju tržištu rada i novim tehnološkim izazovima, čuvanju autorskih prava i svemu što u budućnosti može biti izazov i prilika za mlade umjetnike. Moderatorica panela bila je **Ida Prester**.

Sveučilište je prepoznalo potrebu objedinjenja i predstavljanja svih aktivnosti umjetničkoga područja, od pojedinačnih produkcija do složenih zajedničkih interdisciplinarnih projekata, akademskoj zajednici i široj kulturnoj javnosti. Umjetnički kalendar, dakle, ima za cilj prikazati sve aktivnosti umjetničkoga područja na Sveučilištu po semestrima akademske godine.

Program je bio fluidan, vodio je publiku kroz hodnike zgrade, od ulaza sve do glavne dvorane, a započeo je predstavljanjem kostimiranih vodiča studenata produkcije i glume uz plesne improvizacije studenata suvremenoga plesa. Glazbeno su ih pratili studenti saksofona Muzičke aka-

Umjetnost otvorena za sve - na Sveučilištu u Zagrebu predstavljen kalendar umjetničkih događanja UniART, uz opsežan i interaktivan program studenata akademija i ostalih fakulteta

Phil Woods: Tri improvizacije za kvartet saksofona, varijacija br. 1 – Kvartet saksofona Maskineri Luka Relić, Luciano Princip, Dragutin Roić, Lovro Kopač

Plesne improvizacije - Ajda Škvarč, Viktor Konstantinović, Tamara Biskupović, Mina Ugrin, Nina Šeparović, harfa, Nada Tomica Klišanin, mezzosopran

“

Sveučilište je prepoznalo potrebu objedinjenja i predstavljanja svih aktivnosti umjetničkoga područja, od pojedinačnih produkcija do složenih zajedničkih interdisciplinarnih projekata

demije pod nazivom *Kvartet saksofona Maskineri*. S Tekstilno-tehnološkoga fakulteta predstavili su se izložbama *Crno*, *Izložba na lutkama* i fotografije te *Izložba modnih fotografija Damira Begovića*.

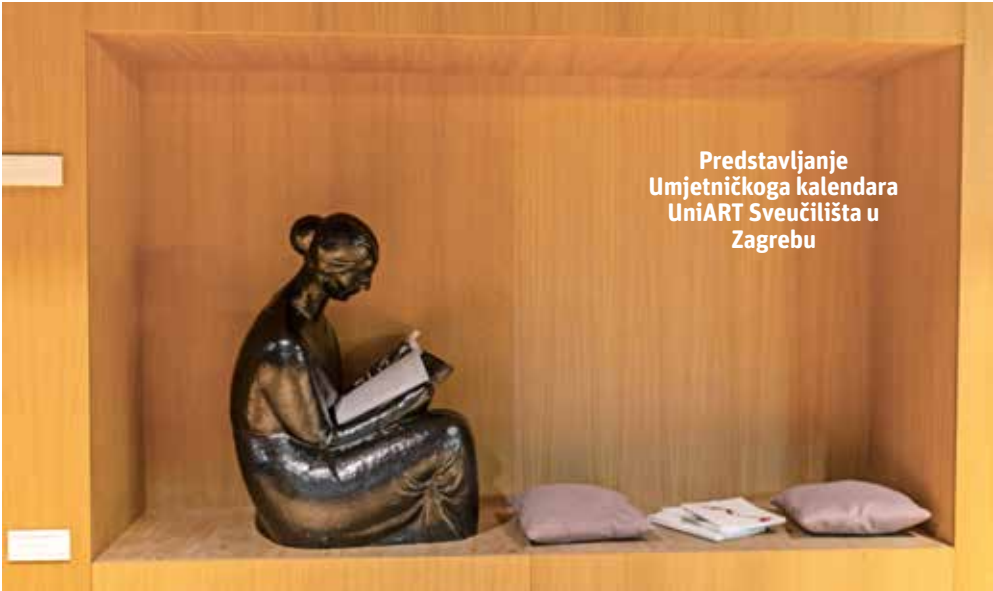
Uz sviranje harfe u drugom dijelu zgrade, na tzv. ma-

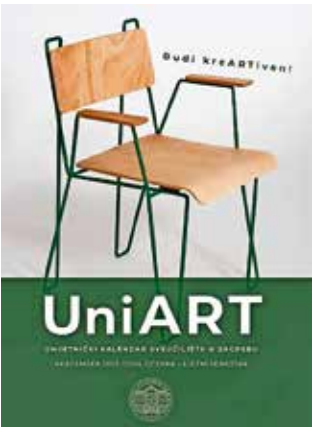
William Shakespeare: Romeo i Julija, Vanesa Vidaković Natrlin

Zbor Instituta za crkvenu glazbu Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Predstavljanje
Umjetničkoga kalendara
UniART Sveučilišta u
Zagrebu

Naslovnica Umjetničkoga kalendara UniART

“

Sudjelovalo je više od 120 studenata, profesora i mentora akademija i fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

“

Radna skupina osnovana je unutar sveučilišnoga Povjerenstva za umjetnost i kulturu

lom trgu posjetitelji su mogli uživati u zvucima harfe uz pjevanje arije Orfeja iz opere *Orfej i Euridika*.

Prolaskom do sljedećega atrija ispred velike dvorane s balkona moglo se čuti Julijino dozivanje Romea, u čijoj su realizaciji, osim studentice glume, sudjelovali i studentice i studenti studija kazališne režije i radiofonije te produkcije audiovizualnih i multimedij-skih projekata.

S prvoga kata, s galerije u velikom prostoru zgrade, nastupio je zbor Instituta za crkvenu glazbu Katoličkoga bogoslovnog fakulteta izvevši gregorijanski napjev *Ave Maria*. S Muzičke akademije student udaraljkaša izveo je *Improvizaciju s udaraljkaša*, a scenski dio nastupa završio je sa studentima s Akademije dramske umjetnosti i njihovom impresivnom izvedbom Euripidove starogrčke tragedije *Bakhe*.

Posjetitelji su mogli vizualno uživati u izložbi Akademije likovnih umjetnosti pod na-

Euripid Bakhe: Laura Čerina

Predstavljanje Umjetničkoga kalendara UniART Sveučilišta u Zagrebu

Red. prof. art. Jasenka Ostojić, prorektorica za umjetnost, kulturu i međusveučilišnu suradnju Sveučilišta u Zagrebu

Improvizacija s udaraljkaša – udaraljkaš: Dane Franolić

“

Održan je vrlo dinamičan i sadržajan panel na kojemu su poznati gosti iz različitih područja umjetnosti odgovarali na pitanja o budućnosti kreativnosti, izazovima, vrednovanju struke, pogrešnim i pravim vlastitim izborima

bilo jasno da ne smije biti strogo, tradicionalno kazališni. I, među ostalim, rekla bih da je cijeli projekt relevantan, jer je bitno da svi studenti i zainteresirana javnost budu publika naših produkcija te da svijet umjetnosti nije nešto što je rezervirano samo za uski krug umjetničkih ‘profesionalaca’, osvrnula se na ovu suradnju **Mirta Mikloušić**, studentica treće godine prijediplomskoga studija kazališne režije i radiofonije na Akademiji dramske umjetnosti.

Radna skupina za nove mreže kulturne introspekcije osmislila je, organizirala, koordinirala i provela cjelokupni program predstavljanja umjetničkoga kalendara UniART. Radna skupina osnovana je unutar sveučilišnoga Povjerenstva za umjetnost i kulturu, koordinatorica kojega je prorektorica za umjetnost, kulturu i međusveučilišnu suradnju Sveučilišta u Zagrebu red. prof. art. **Jasenka Ostojić**.

živom *Rupa kolektiv*, raznim zanimljivim uradcima studenata Odsjeka dizajna Arhitektonskoga fakulteta te studenata Grafičkoga fakulteta, smjera Dizajna grafičkih proizvoda i Multimedije.

Na kraju je održan vrlo dinamičan i sadržajan panel na kojemu su poznati gosti iz različitih područja umjetnosti odgovarali na pitanja o budućnosti kreativnosti, izazovima, vrednovanju struke,

pogrešnim i pravim vlastitim izborima, šaljivo i iskreno, uz pokoji savjet mladim umjetnicima koji tek dolaze.

“Bilo mi je iznimno lijepo i inspirativno raditi na prezentaciji projekta UniART, jer smo imali priliku povezati se s kolegama s drugih umjetničkih sastavnica, a uz to je i proces mentoriranja bio divan. Smatram da je odlično što smo trebali osmisliti koncept za koji nam je od početka

Izložba radova studenata Umjetničke akademije u Splitu - Odsjek kiparstva pod nazivom K.I.P.4 svečano je otvorena u četvrtak, 2. svibnja 2024., u Sveučilišnoj galeriji

SVEUČILIŠNA GALERIJA

Otvorena izložba radova studenata Umjetničke akademije u Splitu - K.I.P.4

Naziv ove javne studentske manifestacije referira se na latinski izraz "RIP" u značenju "počivao/la u miru", želeći naglasiti da kiparstvo ipak postoji (KIP), unatoč svim današnjim alternativama

PIŠE TENA BARAC

Četvrto izdanje matične izložbe Odsjeka za kiparstvo Umjetničke akademije u Splitu, K.I.P.4, svečano je otvoreno 2. svibnja u Sveučilišnoj galeriji, a moglo se razgledati do 14. svibnja 2024. Naziv ove javne studentske manifestacije referira se na latinski izraz "RIP" u značenju "počivao/la u miru", želeći naglasiti da kiparstvo ipak postoji (KIP), unatoč svim današnjim alternativama. Autori koncepta izložbe su profesori Goran Balić, Đani Martinić, Duje Matetić i Tomislav Šalov, a pod budnim okom svojih mentora izlagali su studenti prijediplomskog i diplomskog studija kiparstva. Kako je autor predgovora, dr. sc. Božo Kesić, zaključio, "radovi autora okupljenih na ovoj izložbi potvrđuju autogenerativnu narav umjetnosti."

Princip umjetnosti kao nečega što se iznova rađa iz sebe, najkasnije se sasvim jasno razotkrije ako ne u razdoblju moderne, ondana drsko očit način u postmoderni. Dalje navodeći kako su današnji umjetnici, stojeći na leđima giganta, posljednji u lancu povijesti umjetnosti, no s mogućnosti da zatečene granice dodatno "armiraju", redefiniraju i prošire.

Radovi ove izložbe odražavaju upravo tu svijest autora o povijesnosti umjetnosti i vlastitom utjecaju na njezinu budućnost. Svaki od autora posjeduje distinktivni stil te takvi pridonose raznolikosti ove izložbe, od figurativnosti do apstrakcije. Teme su pretežito čovjek-ljudsko tijelo i anatomija u različitim aspektima, osim "Mimeze" i "Jedna od sedam krava", iako se i potonje referiraju na filozofiju (koja je opet potekla od čovjeka), zajedno s djelom "Think outside of the box". Temu suprotstavljanja tradicionalnog načina života onom modernističkom vješto je obradila Marija Bare u djelu "Zavičajna prepreka modernosti i prošlosti" te Petra Perković s djelom

"Koloopanak". Izložbu je otvorila dekanica Umjetničke akademije u Splitu izv. prof. art. Miona Miliša, ističući važnost profesora u obrazovanju studenata. Naglasila je kako je posao profesora najljepši na svijetu, no istodobno i izazovan jer svjedočimo stvarnosti i svakodnevnici kroz prizmu umjetnosti.

Na izložbi K.I.P.4 radove su izložili: Anamarija Aničić Kahrić, Danijela Skokandić, Ivana Čerina, Ivana Mandić, Jasmina Barbarić, Jelena Jurčević, Karmen Livaja (Bušić), Lana Leonie Kandija Husić, Lona Vesović, Marija Bare, Marijeta Dominović, Nikola Jurišić, Petra Perković, Pia Midžor, Roko Tomić, Tajana Veljačić, Tara Schwarz i Vid Grgas.

Likovni postav

Djela Roka Tomića, Leona Vesović i Vida Grgasa rađena su po istom modelu, no prikazana su na različite načine. Dok Vid Grgas naturalistički prikazuje torzo starijeg muškarca, Roko Tomić i Leona Vesović modeliraju ga u obliku jastuka, time dajući jastuku antropomorfna obilježja. To nam ukazuje na to kako umjetnik od istog predloška može kreirati različita djela, a predložak koristiti samo kao inspiraciju za stvaranje svoje stvarnosti, svojega svijeta. Anamarija Aničić Kahrić i Ivana Mandić također su dale različite interpretacije torza istog modela; Anamarija Aničić Kahrić svojim je djelom "Gladna" prikazala naizgled krhki ženski torzo načinjen od gline, poduprt daskom. Samo "naizgled" krhak jer ukazuje na sposobnost slomljene žene da se ponovno izgradi i ojača. Naslovljena je "Gladna" jer obrađuje problematiku čovjeka koji vječno traga, gladuje. Iako djelo na prvi pogled ne odgovara naslovu, ono je refleksija razumijevanja njegove poruke.

Ivana Mandić s djelom "Otisci" izložila nam je polovicu gipsanog ženskog torza teksturirane površine. Donosi nam sličnu poruku kao i djelo "Gladna", vječno pitanje žene, njezina identiteta, fragilnosti i

uloge u društvu. Jasmina Barbarić načinila je realističan portret naslovljen “Vir” u značenju čovjek, muž (lat.), gdje je oblikovala imaginarnu osobu s crtama lica koje odišu muževnošću. Skrećući pozornost na predodžbu muževnosti u društvu. Marijeta Dominović na ovoj nam je izložbi prikazala realističan terakotni portret svojega kolege, prezimena Kolega – “Kolega2”. “Sve ću vas reći Bogu”, djelo Ivane Čerine, suočava nas s problemom rata i nevinih žrtava istih. Ivana Čerina prikazala je bistu djeteta s izobraženim licem u trenutku plača. Djelo prikazuje bol zbog oduzete prilike za život, a agoniju trenutka naglasila je plavim suzama koje se slijevaju niz njegove obraze. Nikola Jurišić s djelom naslovljenim “Metamorfoze” prikazao je hibridno tijelo ženskih odlika s životinjskom glavom. Djelo predstavlja tijelo u trenutku transformacije, njezin nedovršen proces. Autor nas djelom poziva da unutar sebe prepoznamo metamorfozu – stalno mijenjanje nas kao bića.

Danijela Skokandić djelom “Koza”, već drugu godinu zaredom, izvela je još jedno hibridno, groteskno tijelo. Kombinirajući ljudsku figuru s distinktivnim karakteristikama koze, autorica ukazuje na kontradiktornosti u našem postojanju. Osim toga, cilj je bio i kod promatrača izazivati zgražanje, možda zgražanje na naš odraz koji vidimo u djelu. I kod “Metamorfoze” i “Koze” riječ je o izobraženim grotesknim figurama, koje kombiniraju zoomorfna i antropološka obilježja.

Tradicija u moderno doba

Djelo Tatjane Veljačić “Majčinstvo” naglašava ulogu žene kao majke, dojiteljice. Autorica inspiraciju crpi iz vlastitog života i njezine uloge majke te uvidi slična svojstva žice i majke. Povezivanje, prilagodljivost i oblikovanje neke su od njihovih sličnosti i razlog odabira žice kao glavnog izražajnog sredstva. Djelo Tare Schwarz nazvano “Industrijalizacija” kritizira odnos čovjeka prema prirodi. Autorica simbolično prikazuje rogove jelena uvičene u žicu kao gušenje prirode industrijalizacijom. Drveni stalak predstavlja društvo koje trune zbog odbacivanja i zanemarivanja prirode. Djelo nam poručuje kako čovjek odbacivanjem samog sebe i svoje prirode ide k svojoj propasti.

Marija Bare također obrađuje temu industrijalizacije, točnije njezino suprotstavljanje tradiciji. U njezinu višesegmentnom radu “Zavičajna prepreka modernosti i prošlosti” predstavljeno nam je ono što je serijska proizvodnja učinila tradicijskom načinu življenja. Starinski predmeti zamijenjeni suvremenim supstitucijama gube značaj koji su nekad imali. Obezvrjeđivanje starine i tradicije, gubitak identiteta u

moru beznačaja. Sve je to predstavljeno u djelima “Bukara”, “Okvir”, “Blanja” i “Narikača”. Pitanje tradicije u moderno doba predstavila je i Petra Perković djelom “Koloopanak”. Nadahnuće pri stvaranju djela bili su opanci, tradicionalna obuća dalmatinskog zaleđa. Dematerijalizirajući ih, svodeći ih na liniju načinjenu od žice, postavila ih je u krug života stvarajući prostorni crtež. Autorica stavlja naglasak na našu obuću kao svjedočanstvo života provedenom na “dvije noge”. Pia Midžor s djelom “Mimeza” prikazuje dva glodavca. Autorica se bavi pitanjem vjerne reprezentacije stvarnosti. Budući da je djelo nastalo prema slici, bilo je potrebno ostatak izmisliti. Također je u djelu prisutan motiv tzv. rat race – trka za preživljavanje pojedinca. Čime se daje poveznica između čovjeka i štakora.

San faraona

Još jedan životinjski motiv je djelo Jelene Jurčević “Jedna od sedam krava”. Djelo se izravno referira na biblijsku priču o snu faraona koji je Josip protumačio. Djelo je naravne veličine, s metalnim kosturom za stabilnost i završnim slojem od traka koje upućuje na mumificiranost. Autorica je djelom predstavila ideju o snovima kao obliku tumačenja i razumijevanja stvarnosti. Naša podsvijest progovara kroz snove, dajući odgovore našoj svijesti.

Karmen Livaja (Bušić) izradila je tri skulpture nazvane “Korak”; oblikovane u limu apstraktno dočaravaju dinamiku kretanja čovjeka. Kontrapost i položaj nogu u koraku potiču promatrača na razmišljanje o sljedećem pokretu. Odabirom lima kao materijala postiže efekt zrcaljenja djela, ujedno postiže iluziju pokreta u oku promatrača. Promatrač vidi svoju prisutnost u odrazu djela, zatim oponaša njegove poze.

Lana Leonie Kandija Husić predstavila se svojim završnim diplomskim radom “Think outside of the box”. Rad kao i sam naziv predstavlja limenu kocku (kutiju) koju zamišlja kao sustav cjelokupnog ljudskog znanja. Autorica djelom želi poručiti da se ne vodimo ustaljenim načinima razmišljanja. Interakcija djela “Think outside of the box” s promatračem postigla je, s obzirom na poruku djela, paradoksalan odnos u kojem promatrač zavrjuje u kutiju. Unatoč poruci djela da “mislimo izvan kutije” promatrač svoju pažnju poklanja upravo njezinoj unutrašnjosti, postavljajući interakciju između djela i promatrača u fokus.

I napomenimo za kraj da je studentska izložba K.I.P.4 bila jako dobro posjećena, a Sveučilišna galerija još jednom se potvrdila kao otvoreno mjesto za promoviranje mladih autora i predstavljanje njihova rada široj javnosti.

SVEUČILIŠNA GALERIJA

Sjajan izložbeni projekt ‘Slikarstvo i mogućnosti slike: generacija 2023.’

Projekt predstavlja diplomske radove studenata Slikarskog odsjeka Umjetničke akademije u Splitu: Marije Bebić, Mihaela Francića, Mije Hrčić-Vulić, Anne Perlain, Marije-Ane Rnjaki i Krstijana Vrdoljaka.

Izložbeni projekt ‘Slikarstvo i mogućnosti slike: generacija 2023.’ otvoren je 16. svibnja 2024.

Piše **GORDANA ALFIREVIĆ**

Izložbeni projekt “Slikarstvo i mogućnosti slike: generacija 2023.” otvoren je u četvrtak, 16. svibnja 2024. godine u Sveučilišnoj galeriji u Splitu. Ovaj projekt predstavlja diplomske radove studenata Slikarskog odsjeka Umjetničke akademije u Splitu koji su diplomirali u 2023. godini: Marije Bebić, Mihaela Francića, Mije Hrčić-Vulić, Anne Perlain, Marije-Ane Rnjaki i Krstijana Vrdoljaka.

Docentica umjetnosti Neli Ružić zahvalila je autorima, mentorima i asistentima na njihovom trudu i doprinosu izložbi. Božo Kesić je naglasio kako sam naziv izložbe odražava produkciju diplomskih radova profesora koji su već poznati javnosti. Umjet-

nici Odsjeka za slikarstvo ne izražavaju se samo u konvencionalnom slikarskom mediju, već istražuju i različite oblike medija promišljajući odnos između teme i medija. – Na izložbi su prikazani radovi koji uključuju konvencionalno

štafelajno slikarstvo, prostorne instalacije i digitalne slike, što pokazuje raznolikost pristupa i visok kreativni potencijal mladih umjetnika. Ohrabrujuća je činjenica da svake godine Odsjek za slikarstvo ima snage proizvesti radove

na zavidnoj kvalitativnoj razini te čestitam autorima ove izložbe na njihovim radovima i želim im uspjeh u daljnjem radu – kazao je Božo Kesić.

Nadalje je Kesić istaknuo kako izložba ukazuje na visoku kvalitetu radova i naglasio je važnost mentorskog rada, posebno spomenuvši izv. prof. Blaženku Pericu koja već dugi niz godina uspješno vodi teorijski dio nastave. Postav izložbe realizirali su diplomanti u suradnji s mentorima Neli Ružić, Viktorom Popovićem i Vedranom Perkovićem. Tijekom večeri glumci HNK-a u Splitu, Monika Vuco i Luka Čerjan, izvodili su ulomke iz Marulićeva bogata opusa, a nastupio je i student Umjetničke akademije u Splitu Zvonimir Stejskal, što je dodatno uljepšalo događaj. Velik interes studenata i javnosti još je jedan dokaz iznimne veličine ovoga književnika i humanista. FFST

ZNANSTVENO-KNJIŽEVNI PROGRAM

‘Večer s Marulićem’

Događaj su organizirali Hrvatsko narodno kazalište u Splitu i Odsjek za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Splitu

U “Godini Marka Marulića”, proglašenoj u povodu 500. obljetnice smrti “oca hrvatske književnosti”, a u sklopu 34. Marulićevih dana organizirana je 24. travnja 2024. znanstveno-književna večer simboličnog naziva “Večer s Marulićem”. U ugodnoj atmosferi Marulićeve palače književnika se na razne načine željelo približiti publici. Događaj su organizirali Hrvatsko narodno kazalište u Splitu i Odsjek za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Splitu.

Na samom početku u ime organizatora prisutnima su se

‘Večer s Marulićem’

obratili intendant Hrvatskoga narodnog kazališta u Splitu Vicko Bilandžić, dekanica Filozofskog fakulteta u Splitu prof. Ina Reić Ercegovac i pročelnica Odsjeka za hrvatski jezik i književnost izv. prof. Tanja Brešan Ančić.

U večeri su sudjelovali profesori s Odsjeka za hrvatski jezik i književnost: prof. Jadranka Nemeth-Jajić, izv. prof. Katarina Lozić Knezović, doc. Lucijana Armanda Šundov, doc. Nikola Sunara te dr. Jelena Dordević kao moderatorica događaja. Marulić je u formi intervjuja predstavljen iz perspektive jezika, književnosti i metodike. Tijekom večeri glumci HNK-a u Splitu, Monika Vuco i Luka Čerjan, izvodili su ulomke iz Marulićeva bogata opusa, a nastupio je i student Umjetničke akademije u Splitu Zvonimir Stejskal, što je dodatno uljepšalo događaj. Velik interes studenata i javnosti još je jedan dokaz iznimne veličine ovoga književnika i humanista. FFST

Nadbiskup Križić govori na proslavi 25 godina od osnutka KBF-a Sveučilišta u Splitu
FRANJEVAČKI BOGOSLOVI

CETERUM CENSEO

Teologija je sveučilišna alma mater

U svom govoru tijekom akademskog čina, u povodu 25 godina djelovanja KBF-a Split, veliki kancelar nadbiskup Zdenko Križić je istaknuo: 'Ako nema jedinstva između znanosti i svetosti tada je naše poslanje promašeno'

PIŠE
IVAN UGRIN

Splitski Katolički bogoslovni fakultet u svibnju je proslavio 25 godina od osnutka KBF-a pod okriljem Sveučilišta u Splitu. Prije toga KBF Split je djelovao pod imenom Teologija u Splitu s jedne strane, a s druge strane je postojala Franjevačka teologija u Makarskoj, oba studija bila su afilirana KBF-u Sveučilišta u Zagrebu, dok senisu udružili 30. rujna 1997. osnivali KBF Split. Ugovor o radu Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u sastavu Sveučilišta u Splitu potpisan je 9. srpnja 1999., a istoga je dana Kongregacija za katolički odgoj u Vatikanu izdala uredbu o osnivanju toga fakulteta. Tim povodom održani su Dani KBF-a s bogatim programom koji se odvijao cijeli tjedan. Prvog dana, u ponedjeljak, 13. svibnja, Ana Milović, socijalni pedagog, održala je predavanje na temu "Profesionalni i etički izazovi pomažućih profesija". Dan poslije predstavljena je knjiga prof. dr. sc. Mladena Parlova "Razgovori". Proslava obljetnice osnutka fakulteta upriličena je u srijedu, 15. svibnja u Velikoj dvorani Nadbiskupskog sjemeništa, tijekom koje su

pozdravne govore održali veliki kancelar nadbiskup Zdenko Križić, dekan KBF-a fra Šimun Bilokapić, rektor splitskog Sveučilišta Dragan Ljutić i ini uzvanici. Prije odlaska u mirovinu dugogodišnji profesor dr. sc. Ante Mateljan pročitao je svoju "Oporuku teologa", glumac Pere Eranović izveo je monodramu "Bio sam tamo", te su podijeljene prigodne zahvalnice zaslužnima za osnivanje KBF-a Split. Središnji program proslave Dana fakulteta, u četvrtak, 16. svibnja počeo je misnim slavljem koje je u kapeli Nadbiskupskog sjemeništa predvodio mons. Zdenko Križić. Nakon mise u velikoj sjemenišnoj dvorani upriličen je akademski čin tijekom kojeg su uručene diplome i nagrade najboljim studentima. U svom govoru tijekom akademskog čina, nadbiskup Križić je istaknuo: "Ako nema jedinstva između znanosti i svetosti tada je naše poslanje promašeno". Također, zahvalio je svim profesorima na uloženom trudu u odgoju budućih teologa i svećenika. Napomenuo je kako moraju znati da ne izgrađuju studente samo lijepim predavanjima već prvotno primjerom vlastita života. Sutradan je upriličen Znanstveno-stručni skup "Kockanje: Bačena kocka izazova pred teologiju i medicinu" u dvorani KBF-a.

Počeci sveučilišta u Hrvatskoj, kao uostalom i u cijeloj Europi, vezan su uz teološka učilišta. Srednjovjekovni studium generale imao je četiri fakulteta (škole): teološki, filozofski, medicinski i pravni. Dozvole za otvaranje sveučilišta davali su pape papinskom bulom ili kraljevi dodjeljivali im određene povlastice. Izučavanje teologije nije duhovna obuka niti tečaj za pastoralne djelatnike. Teologija je znanost o vjeri, što podrazumijeva ne samo da se proučava s vjerom, nego i da ima znanstveni karakter. To što je teologija znanstvena ne znači da je odvojena od pastoralne ili misije nego implicira da će pastoral i poslanje biti olakšani, ako im prethodi i ako ih prati

ozbiljan teološki studij. Izučavajući teologiju sa znanstvenog stajališta, stvara se čvrsta osnova za dobru pripremu služenja zaređenih službenika, redovnika i laika, koji na taj način temeljito proučavaju teologiju koja odgovara vjeri i koherentna je s poslanjem. Prvo sveučilište osnovano u Hrvatskoj jest ono u Zadru, u doba kada je dominikanski studij dignut u red studia generalia sa svim sveučilišnim pravima i povlasticama. Generalno filozofsko-teološko učilište dominikanskog reda u Zadru osnovano je još daleke 1396. godine kao najstarije od hrvatskih sveučilišta, odnosno kao prvo sveučilište na prostoru današnje Hrvatske, koje je djelovalo do 1807. godi-

ne kad su ga ukinule okupacijske francuske vlasti. Teologija u Splitu najstarija je od svih postojećih visokoškolskih ustanova u južnoj Hrvatskoj, čak i kad se ne bi uzimala u obzir splitska katedralna škola, kojoj počeci sežu u rani srednji vijek. Ona je na svoj način bila Sveučilište koje se zalagalo za očuvanje vjerskog, kulturnog i nacionalnog identiteta. Desetljećima je uspješno popunjavala prazninu i stvarala toliko da bi joj mogla zavijediti i renomirana zapadno-europska sveučilišta. Svojim stoljetnim kontinuitetom Cosmijevo sjemenište, osnovano 25. ožujka 1700., spada među najstarije odgojno-obrazovne ustanove u hrvatskom narodu. Studirao sam na Teologiji u Splitu osamdesetih godina prošlog stoljeća, u vrijeme kad su još predavali stari profesori poput nadbiskupa dr. Frane Franića, don Ante Kusića, don Nikole Bulata, don Vlade Jelića, don Slavka Kovačića i mnogih drugih, koji su svoje akademske titule stekli uglavnom na hrvatskim učilištima, jer onda u vrijeme komunizma nije bilo tako jednostavno otići u inozemstvo na poslijediplomske studije. No, svaki se od njih na svoj način snalazio kako bi pratio teološke trendove koji su se razvijali poslije Drugog vatikanskog sabora. Tek je tamo početkom se-

damdesetih nadbiskup Franić slao u Rim i u druga europska crkvena učilišta mlade klerike koji su se vraćali u domovinu i preuzimali katedre na splitskoj Teologiji. Spomenuo bih među njima buduće biskupe, Petra Šolića, Marina Barišića, potom današnjeg pastoralnog vikara Nediljka Antu Ančića, profesora emeritusa Nikolu Bižacu. Iz te je generacije i nadbiskup Nikola Eterović koji je ostao u diplomatskoj službi Svete Stole i danas je nuncij u Njemačkoj. I među onima koji su sa mnomo studirali na Teologiji u Splitu, više njih postali su biskupi, poput Jure Bogdana, Mate Uzinića, nuncija Ante Jožića. Iz moje generacije su danas aktivni profesori, poznati bioetičar Tonči Matulić, koji je bio i rektor KBF-a u Zagrebu, Mladen Parlov, Josip Dukić, Ivan Bodožić i mnogi drugi. Kako život priča priče, tako se dogodilo da sam u ovo vrijeme upisao poslijediplomski studij na splitskom KBF-u, gdje sam upravo pred obranom licencijata na temu "Biskup Frane Franić i Drugi vatikanski koncil". Mentor mi je don Ante Mateljan koji je počeo predavati u moje vrijeme, a sad upravo odlazi u mirovinu. Jedan od ispita sam položio kod emeritusa Nikole Bižace. Kod potonjeg sam prije tridesetak godina bio sretan s tricom, a sad sam doživio i peticu. Nitko sretniji od mene.

Ovogodišnji diplomanti na splitskom KBF-u FRANJEVAČKI BOGOSLOVI

IZV. PROF. VEDRAN BARBARIĆ S FILOZOFSKOG FAKULTETA U SPLITU

Potopljeni krajolici srednje Dalmacije

Ekipa ronilaca u Kaštelanskom zaljevu. Terenska dokumentacija projekta 'LOTE – Croatia 2024' SIMON FITCH

PIŠE MILA PULJIZ LISTEŠ

Zašto je Split početkom svibnja bio središte splitskih i britanskih arheologa? Zato što su se u splitskom akvatoriju nastavila istraživanja podmorja započeta 2023. godine geofizičkim seizmičkim istraživanjem podmorja. Ove godine istraživanje je prošireno podvodnim terenskim pregledima, iskopavanjem te uzimanjem uzoraka na odabranim mjestima. Sva istraživanja odvijaju se unutar projekta “Life on the edge”, a više je s nama podijelio prodekan izv. prof. Vedran Barbarić s Filozofskog fakulteta, ujedno i koordinatorske aktivnosti na našem području.

Split je nekoliko dana bio sjedište splitskih, ali i britanskih arheologa. O čemu je riječ?

– Od 5. do 13. svibnja u splitskom su se akvatoriju nastavila istraživanja podmorja usmjerena kartiranju paleokrajolika iz vremena posljednjeg ledenog doba i podizanja razine mora u razdoblju c.a. 24.000 – 10.000 godina prije sadašnjosti. Voditelj projekta, prof. Simon Fitch sa Sveučilišta u Bradfordu, u suradnji s predstavnicima Filozofskog fakulteta, okupio je međunarodni tim znanstvenika kojeg čine kolege iz Velike Britanije, SAD-a i Filozofskog fakulteta u Splitu. Dio tima izvršio je detaljan pregled Kaštelanskog zaljeva upotrebom seizmičkog instrumenta, dok je drugi dio tima proveo nekoliko podvodnih arheoloških pregleda i istraživanja u uvali Vela luka u Supetru i na potencijalno jako zanimljivoj lokalitetu ispred Slatina. Prema rezultatima geofizičkih sni-

manja obavljeno je i uzorkovanje slojeva i sedimenata ispod morskog dna na više ciljanih lokacija.

Kažite nam nešto više o rezultatima na području Splita, ali i samom istraživanju iz svibnja prošle godine? Što se sve krije ispod površine Jadranskog mora?

– Prošle smo godine uspjeli utvrditi koje lokacije unutar šireg područja interesa (Kaštelanski zaljev, Splitska vrata, Brački i Hvarski kanal) pokazuju najveći potencijal za detaljnija istraživanja. Tako je, primjerice, utvrđeno pružanje paleokanala poznatih rijeka, poput Jadra i Cetine, ali i nekih manjih tokova, poput potoka Dujmovača u prostoru današnje Sjeverne luke. Na temelju tih inicijalnih rezultata planirana je ovogodišnja kampanja, u kojoj smo bili u mogućnosti postaviti usmjerena istraživačka pitanja i sukladno tome provesti odgovarajuće istraživačke aktivnosti. Naglasak je na razdoblju u kojem se događaju dramatične klimatske i okolišne promjene, što se u užem smislu poklapa s arheološkim periodima gornjeg paleolitika i dijela mezolitika.

Ove smogodine bili u mogućnosti provesti i arheološke zarone na pozicijama u Kaštelanskom zaljevu, odabranim temeljem rezultata geofizičkih istraživanja koja su pokazala da su pod morskim erozivnim procesima uklonjeni slojevi natičeni krajem paleolitika. Takvu, izloženu površinu iz vremena, pretpostavljali smo, srednjeg paleolitika, pokušali smo detaljno pregledati ronjenjem i u tome, čini se, i uspjeli. Naime, neki

Ekipa ronilaca uzima uzorke sedimenta

JERKO MACURA

Ekipa ronilaca u Veloj luci na Braču. Terenska dokumentacija projekta 'LOTE – Croatia 2024'

SLAVICA BOŠNJAK

nam nalazi, koji su još uvijek u obradi, ukazuju da smo na tom mjestu suočeni s krajo-likom kojim su se kretali neandertalski ljudi! Činjenica da je taj krajolik danas pod morem s jedne strane predstavlja otegotnu okolnost, no s druge je upravo to razlog očuvanju zbog kojeg imamo razloga biti optimisti u planiranju idućih zahvata. Dodatni razlog optimizmu utemeljen je i na prethodnim

saznanjima kolega (prof. Ivor Karavanić – Filozofski fakultet u Zagrebu, dr. Slobodan Miko – Hrvatski geološki institut) koji su već za- bilježili istodobne nalaze na nekim obližnjim lokacijama u prostoru tenekeadašnje, nazovimo je tako, Kaštelanske kotline. Moramo naglasiti kako su nam pri planiranju i provedbi prilično sveobuhvatnih ovogodišnjih aktivnosti od velike pomoći bili

djelatnici Konzervatorskog odjela Ministarstva kulture RH u Splitu, Lučke kapetanije Split i arheološke tvrtke Kantaros d.o.o., na čemu smo im jako zahvalni.

Sve ovo se odvija unutar projekta “Life on the edge”?

– Projekt “Life on the edge” financira se u sklopu zaklade United Kingdom Research and Innovation Fund, kao dio programa “Futures leaders fellowship”. Na taj način je prošle godine osigurano nešto više od milijun funti za provedbu istraživanja. Projekt je usmjeren kartiranju i istraživanju potopljenih paleokrajolika i lokaliteta u Sjevernom i Jadranskom moru. Priroda i okolnosti istraživanja na ta dva mjesta bitno su drukčije, jer je na prostoru južnog Sjevernog mora već proveden niz multidisciplinarnih istraživačkih zahvata koji su omogućili rekonstrukciju izgubljenog krajolika između Velike Britanije i kopna, prikladno nazvanog Doggerland. Tamo, primjerice, arheolozi sa Sveučilišta u Bradfordu i Flandrijskog pomorskog instituta surađuju s komercijalnim tvrtkama koje kartiraju morsko dno u sklopu priprema za postavljanje vjetroelektrana, što u našem prostoru nije slučaj. Stoga je ovdje metodologija nešto drukčija, ali je znatno manja i opasnost od uništavanja podvodnih arheoloških lokaliteta.

Važja naglasiti i kako je jedan dio aktivnosti projekta usmjeren na osnaživanje lokalne zajednice i njezina odnosa s baštinom. Tako smo, uz aktivnosti arheološkog podvodnog pregleda u uvali

Vela luka u Supetru, održali i uspješnu radionicu s iznimno motiviranim učenicima Osnovne škole Supetar. Učenici su se upoznali s našim aktivnostima u njihovu zavičajnom okolišu, imali su priliku doći u dodir s različitim vrstama arheoloških artefakata, nekim replikama, ali i izvornim nalazima iz njihova krajolika te na koncu i sudjelovati u malom dijelu posla koji obavljaju arheolozi. Tu smo jako zahvalni ravnateljici OŠ Supetar Dubravki Menjak i sudionicima, djeci koja su pokazala zavidan interes i entuzijazam za istraživanje baštine svoga zavičaja.

Održali ste i prezentaciju na Filozofskom fakultetu, zajedno s dr. Simonom Fitchom? Jesu li u projekt uključeni još koji znanstvenici?

– Uz stručnjake sa Sveučilišta u Bradfordu, partnerske institucije belgijskog Flandrijskog pomorskog instituta, različite specijaliste (geolozi, kopneni i podvodni arheolozi) angažirane za rad na projektu iz Irske, Škotske i SAD-a, tu je i ekipa s Filozofskog fakulteta u Splitu. U provedbi projekta aktivno sudjeluje arheologinja Slavica Bošnjak, zaposlena na Fakultetu upravo za potrebe rada na ovom projektu. Njezin je rad značajan iz pozicije doprinosa projektu, ali i zbog svladavanja metodologije primjene suvremenih istraživačkih metoda. Upravo je taj aspekt učenja iznimno važan iz pozicije izgradnje vlastitih kapaciteta Filozofskog fakulteta i Sveučilišta u Splitu za pokretanje sličnih projekata u budućnosti. Jako smo zadovoljni što imamo priliku sudjelovati u provedbi projekta koji pomiče granice dosadašnjih saznanja o paleokrajolicima, nekadašnjim bogatim prirodnim staništima koja su podizanjem mora izgubljena za ljudski rod. O tom dramatičnom slijedu događaja indirektan spomen nalazimo i u tekstovima i mitovima s različitih strana svijeta pa je istraživački rad time i intrigantniji.

Budućnost istraživanja? Ono se odvija globalno?

– Važno je istaknuti da je ovaj projekt jedan od srodnih projekata koji se provode na nekoliko svjetskih lokacija: Sjevernom moru, Irskom moru, Jadranu, Japanu, Maleziji, a odnedavno u Njemačkoj te Danskoj. U primjeni istraživačke metodologije u otkrivanju paleokrajolika prednjači upravo Sveučilište u Bradfordu, kao sveučilište s najvećom svjetskom istraživačkom grupom za podvodne krajolike na svijetu i jedno od rijetkih mjesta koja su specijalizirana za ovu novu akademsku disciplinu. Najsuvremenija superračunala instalirana na Sveučilištu u Bradfordu koriste se za obradu velikih količina podataka i njihovo pretvaranje u čitljive karte, prikazujući izgubljene krajolike, uključujući mjesta na kojima teku rijeke, brda i druga obilježja. Vjerujemo da će rezultati svih navedenih aktivnosti donijeti značajan napredak u znanju o klimatskim i okolišnim promjenama i pomoći u traženju odgovora na globalne probleme s kojima se, kao čovječanstvo, svakodnevno suočavamo.

Zagreb

Novi redoviti profesori hrvatskih sveučilišta

Vesna Benković
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u trajnom izboru u području Prirodnih znanosti, polje Biologija

Goran Bubaš
izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u trajnom izboru u području Društvenih znanosti, polje Informatičke i komunikacijske znanosti

Srđan Dedić
izabran je na umjetničko-nastavno radno mjesto redovitog profesora u trajnom izboru u Umjetničkom području glazbene umjetnosti, polje Kompozicija

Domagoj Đikić
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u trajnom izboru u području Prirodnih znanosti, polje Biologija

Miroslav Huzjak
izabran je na umjetničko-nastavno radno mjesto redovitog profesora u trajnom izboru u Umjetničkom području likovne umjetnosti, polje Likovna pedagogija

Nataša Kurnoga
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u trajnom izboru u području Društvenih znanosti, polje Ekonomija

Jasna Mrvčić
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u trajnom izboru u području Biotehničkih znanosti, polje Biotehnologija

Štefica Mrvelj
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u trajnom izboru u području Tehničkih znanosti, polje Tehnologija prometa i transport

Bernardina Petrović
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u trajnom izboru u području Humanističkih znanosti, polje Filologija

Helena Tomas
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u trajnom izboru u području Humanističkih znanosti, polje Arheologija

Laura Vadjon
izabrana je na umjetničko-nastavno radno mjesto redovite profesorice u trajnom izboru u Umjetničkom području glazbene umjetnosti, polje Izvođenje glazbe

Davor Boban
izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u području Društvenih znanosti, polje Politologija

Dalibor Carević
izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u području Tehničkih znanosti, polje Građevinarstvo

Goran Kardaš
izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u području Humanističkih znanosti, polje Filologija

Goranka Lalić Novak
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u području Društvenih znanosti, polje Pravo

Ivan Milić
izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u području Društvenih znanosti, polje Pravo

Ana Munk
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u području Humanističkih znanosti, polje Povijest umjetnosti

Split

Vesna Petrović Peroković
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u području Prirodnih znanosti, polje Kemija

Pavle Zajcev
izabran je na umjetničko-nastavno radno mjesto redovitog profesora u Umjetničkom području glazbene umjetnosti, polje Izvođenje glazbe

Marta Zorko
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u području Društvenih znanosti, polje Politologija

Jurica Žučko
izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u području Biotehničkih znanosti, polje Biotehnologija

Darija Vranešić Bender
izabrana je na naslovno znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u području Biotehničkih znanosti, polje Nutricionizam

Nikola Godinović
izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u trajnom izboru u području Prirodnih znanosti, polje Fizika

Ljiljana Šerić
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u području Tehničkih znanosti, polje Računarstvo

Blanka Škrabić Perić
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u području Društvenih znanosti, polje Ekonomija, grana Kvantitativna ekonomija

Josipa Višić
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u području Društvenih znanosti, polje Ekonomija, grana Opća ekonomija

Novi dekan na fakultetu hrvatskog sveučilišta

Ratko Brnabić
izabran je za dekana Pravnog fakulteta

Novi pročelnik odjela na hrvatskom sveučilištu

SVEUČILIŠTE U SPLITU

Jednoglasno izabran novi predsjednik udruge Alumni

Piše **MILA PULJIZ LISTEŠ**

Dr. Mario Podrug sa Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija imenovan je novim predsjednikom udruge Alumni Sveučilišta u Splitu (ASUS). – Sama riječ Alumni dolazi od latinske fraze “alma mater” što bi u prijevodu značilo “majka hraniteljica” i time nas upućuje na to kako sveučilišta pružaju “intelektualnu hranu” svojim studentima, ali možemo slobodno reći kako je Alumni skup vrijednosti i akademskih običaja i tradicija te mreža organizacija koja okuplja i povezuje studente, zaposlenike i prijatelje pojedinog sveučilišta radi promicanja njihovih zajedničkih i pojedinačnih interesa, a prije svega interesa sveučilišta. Osobe koje imaju diplomu Sveučilišta u Splitu ili neke njegove

sastavnice – samim tim su alumni Sveučilišta u Splitu – kazao je Podrug. Sustav mreže bivših studenata Alumni Sveučilišta u Splitu doprinosi vidljivosti i potiče kvalitetu popularizacije znanosti, umjetnosti i stručnog rada, kao i cjeloživotnog obrazovanja kod naših sadašnjih i bivših studenata. Dr. sc. Podrug je jednoglasno izabran za predsjednika na mandatno razdoblje od četiri godine.

– Nadam se kako ću moći pratiti tempo moje prethodnice izv. prof. Mirjane Milić, ali u predsjedništvu imam troje prekrasnih ljudi, Ružicu Popović i izv. prof. Mariju Nikolu Mužeka koji su moji zamjenici, a Borisa Milata za tajnika. Neke od pravih stvari koje imam namjeru napraviti sigurno su u suradnji s čelnicima sastavnica na kojima nemamo alumni, osnovati alumni i pridružiti ASUS-u, šest alumni udruga sastavni-

Dr. sc. Mario Podrug, novi predsjednik i članovi ASUS-a

Dr. sc. Mario Podrug, izabran je na četiri godine

UNIST

ca koje nisu priključene ASUS-u, samo jedna udruga alumni još nije službeno registrirana, dok ostale već postoje, ali moraju revitalizirati udruge te službeno zatražiti pristupanje krovnoj udruzi Alumni ASUS.

Jednako tako kao nekadašnji predsjednik Studentskog zbora Sveučilišta u Splitu svjestan sam snage studenata, tako da mi je cilj ostvariti još bolju suradnju sa Studentskim zborom Sveučilišta u Splitu jer ipak su

oni naša budućnost i u životu i u ASUS-u – kazao je dr. sc. Podrug, dodavši da je najvažnije to što imaju veliku podršku od rektora i prorektora Sveučilišta u Splitu te se treba naglasiti kako je splitsko sveučilište jedino

sveučilište u RH koje ima predstavnika ASUS-a kao člana Senata. Uz predsjednika, izabran je i novi Nadzorni odbor ASUS-a, Mirjana Milić (KiF), bivša predsjednica ASUS-a, Ladislav Vrsalović (KTF), bivši dopredsjednik ASUS-a, te Robert Rubić (SOSS).

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET
Split, Ruđera Boškovića 33
NATJEČAJ**

**za upis studenata u I. godinu doktorskog studija
"Istraživanje u edukaciji u području prirodnih i tehničkih znanosti"
u akademskoj godini 2024./2025.
za usmjerenja**

**Biologija, Kemija, Fizika, Informatika, Matematika i Tehnika
za stjecanje akademskog stupnja doktora znanosti
1. UVJETI ZA UPIS**

Na Natječaj se mogu prijaviti pristupnici koji pripadaju jednoj od sljedećih skupina:

Skupina I., pristupnici koji su završili:

- sveučilišni dodiplomski ili diplomski jednopredmetni ili dvopredmetni studij nastavničkog smjera odgovarajuće struke,
- sveučilišni dodiplomski ili diplomski studij inženjerskog ili istraživačkog smjera (dipl. ing. struke nakon četverogodišnjeg studija ili magistar struke nakon studija po Bolonjskom sustavu 3+2 ili integrirani studij 0+5), uz stečene pedagoške kompetencije od 60 ECTS bodova.

Minimalna prosječna ocjena pristupnika tijekom prethodno završenih studija mora biti 4,0. Iznimno, Povjerenstvo doktorskog studija može odobriti upis i kandidatima s manjom prosječnom ocjenom.

Skupina II., pristupnici koji su stekli akademski stupanj magistra znanosti završetkom Poslijediplomskog studija didaktike prirodnih znanosti, za koje se ne traži prosjek ocjena.

Pristupnik mora poznavati engleski jezik u mjeri koja osigurava neometano praćenje znanstvene literature (razina B2).

Pristupnik koji se prijavi na natječaj i ispunjava uvjete, pozvat će se na razgovor u cilju utvrđivanja motiviranosti i interesa u istraživanju odabranog usmjerenja, uz mogućnost provjere njegovih kompetencija. Temeljem navedenoga, konačnu odluku o upisu pristupnika donosi Povjerenstvo doktorskog studija.

2. BROJ PRISTUPNIKA, ŠKOLARINA I TRAJANJE STUDIJA

Upisna kvota je 20 studenata.

Školarina i upisnina uplaćuju se jednokratno. Na IBAN Fakulteta: HR6124070001100580549, poziv na broj 00 65264100-20010 uplaćuje se školarina za prvu godinu studija u iznosu od 1990,84 EUR-a a upisnina u iznosu od 53,09 EUR-a uplaćuje se na IBAN Fakulteta: HR6124070001100580549, poziv na broj 00 6526401-20010. Dokaz o uplati dostavlja se prilikom upisa.

Studij traje 3 godine i nosi 180 ECTS bodova.

Na službenoj mrežnoj stranici Fakulteta www.pmfst.unist.hr objavljene su i nalaze se sve informacije o uvjetima natječaja i dokumentaciji koja se prilaže, zajedno s obrascem za prijavu (PMFSTDRS_1).

Petar Pepur
izabran je za pročelnika Sveučilišnog odjela za stručne studije

universitas
impressum ♦ universitas ♦ hrvatske sveučilišne novine

♦ redakcija

- ♦ Branko Nađ ♦ Tatjana Klarić Beneta
- ♦ Bruno Bogović ♦ Gordana Alfrević
- ♦ fotografije ♦ Cropix
- ♦ glavna urednica ♦ Mila Puljiz Listeš ♦ zamjenik glavne urednice ♦ Petar Bilobrck
- ♦ nakladnici ♦ Sveučilište u Splitu i Sveučilište u Zagrebu
- ♦ za nakladnike ♦ prof. Dragan Ljutić i prof. Stjepan Lakušić, rektori
- ♦ adresa redakcije ♦ Ruđera Boškovića 31, 21000 Split
- ♦ telefon 021 558 255
- ♦ universitas@unist.hr ♦ www.unist.hr/ostalo/sveucilisni-list-universitas; www.unizg.hr/novosti-i-press/universitas

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
MEDICINSKI FAKULTET
raspisuje
NATJEČAJ
ZA UPIS NA SVEUČILIŠNE SPECIJALISTIČKE
STUDIJE
U AKADEMSKOJ GODINI 2024./2025.**

"Abdominalna kirurgija" - za doktore medicine s rješenjem Ministarstva zdravstva o specijalističkom usavršavanju iz abdominalne kirurgije koji su na drugoj ili višoj godini specijalističkog usavršavanja iz abdominalne kirurgije.

Do 20 polaznika

"Pedijatrija" - za doktore medicine s rješenjem Ministarstva zdravstva o specijalističkom usavršavanju iz pedijatrije koji su na drugoj ili višoj godini specijalističkog usavršavanja iz pedijatrije.

Do 20 polaznika

Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj Internetskoj stranici Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu <https://mefst.unist.hr/novosti/natjecaj-za-upis-na-specijalisticke-studije-abdominalna-kirurgija-i-pedijatrija-12775/12775>

SVEUČILIŠTE U SPLITU

Kalendar događanja u lipnju

6. – 8. lipnja **Dani komunikacija i medija** (PERISTIL, STUDIJ KOMUNIKACIJA I MEDIJI)

FINALS – odlazak sveučilišnih ekipa na državno natjecanje (UNISPORT)

Koncert klase gitarista – studenti UMAS-a (CRKVA SV. FRANE, TRG F. TUĐMANA 1)

Dani flaute (koncerti, predavanja, radionice) sudjeluju studenti klarineta UMAS-a (HRVATSKI DOM, TONČIĆEVA 1)

Izvedba autorskog projekta “Klaun i druge maske” – studenti glume UMAS-a, mentor izv. prof. Alen Čelić (UMAS, SCENARNA A, ZAGREBAČKA 3)

Dizajnerska početnica – radionice dizajnerskih početnica za učenike srednjih i osnovnih škola (UMAS, ZAGREBAČKA 3)

Redoviti program galerije CTRL+Z: završna izložba DVK akademska godina 2023./2024. (UMAS, ZAGREBAČKA 3)

13. lipnja **Radionica za urednike znanstvenih časopisa**, u suradnji s Committee on Publication Ethics (COPE) i Hrvatske udruge za znanstvenu komunikaciju (ZNAK) (MEFST)

10. – 14. lipnja **proslava Dana Sveučilišta**

u 20 sati **otvaranje izložbe Mihanović, Kaštelančić i Krstulović** (SVEUČILIŠNA GALERIJA)

11. lipnja, u 20 sati, **predstavljanje Monografije** (PALAČA MILESI)

12. lipnja, u 12 sati, **promocija doktora znanosti** (VELIKI AMFITEATAR EKONOMSKOG FAKULTETA)

12. lipnja, u 20 sati, **Koncert Sara i Jappa** (SVEUČILIŠNA GALERIJA)

13. lipnja, u 12 sati, **do djela nagrada i priznanja**

50 godina
Sveučilišta
u Splitu

50 years of
University
of Split

TOM DUBRAVEC/CROPIX

(MEDICINSKI FAKULTET)

13. lipnja, u 19 sati, **dodjela počasnih doktorata** (FOAJE HRVATSKOG NARODNOG KAZALIŠTA SPLIT)

14. lipnja, u 9 sati, **misa u katedrali sv. Duje**

14. lipnja, u 11 sati, **svečana sjednica** (HRVATSKO NARODNO KAZALIŠTE SPLIT)

5. – 11. lipnja

Izložba Odsjeka za film i video “Proces 24” (GALERIJA MULTIMEDIJALNOG CENTRA, ULICA SLOBODE 28)

Izložba Odsjeka za slikarstvo “Produkcija 24” (GALERIJA MULTIMEDIJALNOG CENTRA, ULICA

SLOBODE 28)

Izložba Odsjeka za kiparstvo “Produkcija 24” (UMAS, ODSJEK ZA KIPARSTVO, HERCEGOVAČKA 65)

13. – 14. lipnja **Međunarodna konferencija CI-ET2024 Contemporary Issues in Economics and Techno-**

logy (SVEUČILIŠNI ODJEL ZASTRUČNE STUDIJE, KOPILICA 5)

Godišnja izložba studenata arhitekture i urbanizma (FGAG)

17. – 20. lipnja **Znanstveni skup “29th Young Investigators seminar on Analytical Chemistry”** (KTF)

Akcija darivanja krvi (KTF)

Predavanje: Utjecaj kanabisa na mentalno zdravlje mladih i adolescenata; Alumni SOZS; predavač: Silvija Vladislavić, asistent (SVEUČILIŠNI ODJEL ZDRAVSTVENIH STUDIJA)

STUDENSKI STANDARD

Splitski studenti organizirali najbolju prvosvibanjsku feštu u gradu

PIŠE **MATEJ SUNARA**

Medunarodni praznik rada studenti su obilježili na način kako samo oni znaju: veselo, kreativno, kvalitetno, a jeftino. Prvosvibanjski *Roštiljada party* učinio je prostor ispred Studentskog doma *Bruno Bušić* na Spinutu najpoželjnijom prvosvibanjskom destinacijom, a cijene ičai i pića su bile prilagođene studentskom džepu. Tako su studenti uz korištenje iksi-ce mogli jesti grill-specijalitete za manje od jednog eura i cijelo popodne uživati u zabavnoj glazbi koju je puštao DJ. A jeftine cijene i dobru zabavu pra-

tio je vrhunski ambijent održavanja Roštiljade u neposrednoj blizini Marjana i mora. U jutarnjim satima kiše nije bilo, ali u popodnevnom satima nebo nije izdržalo. Unatoč kiši, party se nastavio i atmosfera je bila još bolja. Studentski centar u Splitu se pobrinuo za hranu i piće, a Studentski zbor Sveučilišta u Splitu je organizirao cijeli set zabavno-sportskih igara u kojima su natjecatelji imali priliku osvojiti simbolične nagrade. Osim svima poznatih igara poput povlačenja konopa i skakanja u vrećama, kao puni se pogodak pokazala studentska verzija Sinjske alke simbolično nazvana *Spinut alka*. Pravila su sljedeća: alkar u karijoli,

Splitski studenti organizirali Roštiljada party

JAKOV MATIĆ

momak ga gura i tako u tri trke. Tko osvoji više punata pobjedu je. Prvi svibnja je ove godine pao na srijedu, ali da je kojim sluča-

jem pao i na koji drugi dan mogli bismo slobodno reći da je organizacija ovog događaja bila pogodak u sridu.

